

ข้อผิดพลาดด้านงานนิติเวช

ในมิตินงานเจ้าหน้าที่ตำรวจ /กฎหมาย

- จากการทำงานตลอดจนการตรวจสถานที่เกิดเหตุ ในคดีต่างๆ งานนิติเวช จะต้องเกี่ยวข้องกับอาชญากรรม โดย อาชญากรรม แบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ คือ
 1. อาชญากรรมที่สมบูรณ์ หมายถึง ฆาตกรกระทำการโดยรัดกุม ปราศจากร่องรอยที่เจ้าหน้าที่ตรวจพบได้ยาก ทำให้ไม่สามารถจับกุมคนร้ายมาดำเนินคดีตามกฎหมายได้
 2. อาชญากรรมที่ไม่สมบูรณ์ หมายถึง ฆาตกรทิ้งร่องรอยไว้ ทำให้เจ้าหน้าที่สามารถสืบหาร่องรอย วัตถุพยาน นำมาดำเนินคดีได้

- 2.1 อาชญากรรมที่เกิดจากการทะเลาะวิวาท
- 2.2 อาชญากรรมที่เกิดจากการชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์
- 2.3 อาชญากรรมที่เกิดจากการขัดแย้งผลประโยชน์
- 2.4 อาชญากรรมที่ทำเป็นอาชีพ เช่น การพนัน ยาเสพติด เป็นต้น
- 2.5 อาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจ เช่น ปลอมบัตรเครดิต หลอกให้ลงทุน เป็นต้น
- 2.6 อาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์
- 2.7 อาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับการเมือง
- 2.8 อาชญากรรมทางเพศ
- 2.9 อาชญากรรมระหว่างประเทศ
- 2.10 อาชญากรรมที่เกี่ยวกับเงินประกันชีวิต

- การตรวจแต่ละคดี ต้องสามารถ กำหนดหรือลงความเห็นถึง พฤติการณ์ ต่างๆ วิธีการที่ก่อเหตุ รวมทั้งวัตถุพยานได้ อาทิ
- ใช้อาวุธ อะไร
- ก่อเหตุลักษณะใด เช่น ยิง แทง ฟัน ตี หรือรัดคอ เป็นต้น
- มีใครเกี่ยวข้องบ้าง
- หรือมีอาวุธร้ายแรง เช่น ระเบิด

การประสานงานระหว่างพนักงานสอบสวนและแพทย์

- ต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ของผู้เสียหายเป็นสำคัญ
- ต้องให้เกียรติผู้เสียหาย ผู้เสียชีวิต

การชันสูตรพลิกศพ

- ต้องปฏิบัติตามป.วิอาญา
- ก่อนแจ้งแพทย์ให้ไปร่วมชันสูตรพลิกศพ พนักงานสอบสวนควรไปถึงสถานที่เกิดเหตุก่อน เพื่อป้องกันสถานที่เกิดเหตุ ถ่ายภาพ จดรายละเอียดให้มากที่สุด
- ควรรักษาสถานที่เกิดเหตุ และศพ ให้อยู่ในสภาพเดิมมากที่สุด
- การรายงานผล ควรเป็นการเขียนรายงานที่ละเอียดพอสมควร
- การสอบสวนแพทย์ พนักงานสอบสวนควรเป็นผู้รับผิดชอบคดีโดยตรง
- สิ่งที่ต้องเน้นเป็นพิเศษส่วนใหญ่ อาทิ ระยะเวลาการเสียชีวิต สาเหตุการเสียชีวิต ...

ข้อมูลอื่นๆที่ต้องแจ้งแพทย์

- พฤติการณ์คดี
- การพูดคุย ของพยาน
- อาวุธ
- ท่าทางที่ก่อเหตุ
- ฯลฯ

การรอรับผล

- การตรวจหาสาเหตุต่างๆ ต้องมีทุกด้าน อาทิ
- ปริมาณแอลกอฮอล์ หรือสารเสพติดในร่างกาย หรือสารพิษอื่นๆ

การปฏิบัติงานของพิสูจน์หลักฐาน หรือนิติวิทยาศาสตร์

- 1. อำนาจหน้าที่ ต้องได้รับแจ้งจากพนักงานสอบสวน
- 2. ปฏิบัติตามขั้นตอน และมาตรฐาน
- 3. ส่งมอบข้อมูล และวัตถุพยาน ให้พนักงานสอบสวน หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยตรงเท่านั้น

ข้อผิดพลาดด้านงานนิติเวช

ในมิตินงานเจ้าหน้าที่ตำรวจ /กฎหมาย

- จากการทำงานตลอดจนการตรวจสถานที่เกิดเหตุ ในคดีต่างๆ งานนิติเวช จะต้องเกี่ยวข้องกับอาชญากรรม โดย อาชญากรรม แบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ คือ
 1. อาชญากรรมที่สมบูรณ์ หมายถึง ฆาตกรกระทำการโดยรัดกุม ปราศจากร่องรอยที่เจ้าหน้าที่ตรวจพบได้ยาก ทำให้ไม่สามารถจับกุมคนร้ายมาดำเนินคดีตามกฎหมายได้
 2. อาชญากรรมที่ไม่สมบูรณ์ หมายถึง ฆาตกรทิ้งร่องรอยไว้ ทำให้เจ้าหน้าที่สามารถสืบหาร่องรอย วัตถุพยาน นำมาดำเนินคดีได้

- 2.1 อาชญากรรมที่เกิดจากการทะเลาะวิวาท
- 2.2 อาชญากรรมที่เกิดจากการชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์
- 2.3 อาชญากรรมที่เกิดจากการขัดแย้งผลประโยชน์
- 2.4 อาชญากรรมที่ทำเป็นอาชีพ เช่น การพนัน ยาเสพติด เป็นต้น
- 2.5 อาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจ เช่น ปลอมบัตรเครดิต หลอกให้ลงทุน เป็นต้น
- 2.6 อาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์
- 2.7 อาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับการเมือง
- 2.8 อาชญากรรมทางเพศ
- 2.9 อาชญากรรมระหว่างประเทศ
- 2.10 อาชญากรรมที่เกี่ยวกับเงินประกันชีวิต

- การตรวจแต่ละคดี ต้องสามารถ กำหนดหรือลงความเห็นถึง พฤติการณ์ ต่างๆ วิธีการที่ก่อเหตุ รวมทั้งวัตถุพยานได้ อาทิ
- ใช้อาวุธ อะไร
- ก่อเหตุลักษณะใด เช่น ยิง แทง ฟัน ตี หรือรัดคอ เป็นต้น
- มีใครเกี่ยวข้องบ้าง
- หรือมีอาวุธร้ายแรง เช่น ระเบิด

การประสานงานระหว่างพนักงานสอบสวนและแพทย์

- ต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ของผู้เสียหายเป็นสำคัญ
- ต้องให้เกียรติผู้เสียหาย ผู้เสียชีวิต

การชันสูตรพลิกศพ

- ต้องปฏิบัติตามป.วิอาญา
- ก่อนแจ้งแพทย์ให้ไปร่วมชันสูตรพลิกศพ พนักงานสอบสวนควรไปถึงสถานที่เกิดเหตุก่อน เพื่อป้องกันสถานที่เกิดเหตุ ถ่ายภาพ จดรายละเอียดให้มากที่สุด
- ควรรักษาสถานที่เกิดเหตุ และศพ ให้อยู่ในสภาพเดิมมากที่สุด
- การรายงานผล ควรเป็นการเขียนรายงานที่ละเอียดพอสมควร
- การสอบสวนแพทย์ พนักงานสอบสวนควรเป็นผู้รับผิดชอบคดีโดยตรง
- สิ่งที่ต้องเน้นเป็นพิเศษส่วนใหญ่ อาทิ ระยะเวลาการเสียชีวิต สาเหตุการเสียชีวิต ...

ข้อมูลอื่นๆที่ต้องแจ้งแพทย์

- พฤติการณ์คดี
- การพูดคุย ของพยาน
- อาวุธ
- ท่าทางที่ก่อเหตุ
- ฯลฯ

การรอรับผล

- การตรวจหาสาเหตุต่างๆ ต้องมีทุกด้าน อาทิ
- ปริมาณแอลกอฮอล์ หรือสารเสพติดในร่างกาย หรือสารพิษอื่นๆ

การปฏิบัติงานของพิสูจน์หลักฐาน หรือนิติวิทยาศาสตร์

- 1. อำนาจหน้าที่ ต้องได้รับแจ้งจากพนักงานสอบสวน
- 2. ปฏิบัติตามขั้นตอน และมาตรฐาน
- 3. ส่งมอบข้อมูล และวัตถุพยาน ให้พนักงานสอบสวน หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยตรงเท่านั้น

การป้องกันรักษาพยานหลักฐาน ในสถานที่เกิดเหตุ

สถานที่เกิดเหตุ (Crime scene)

หมายถึง สถานที่ที่มีเหตุเกิดขึ้น อาจมีผู้กระทำความผิด และสามารถหาพยานวัตถุได้ ซึ่งจะทำให้ผู้ที่ไปตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุสามารถเก็บร่องรอยหรือพยานหลักฐาน และอ่านสภาพของสถานที่เกิดเหตุได้ว่า ใครเป็นผู้กระทำความผิด กระทำอย่างไร ด้วยวิธีการใด เมื่อเวลาใด และประสงค์ต่ออะไร หรือเกิดอะไรขึ้น

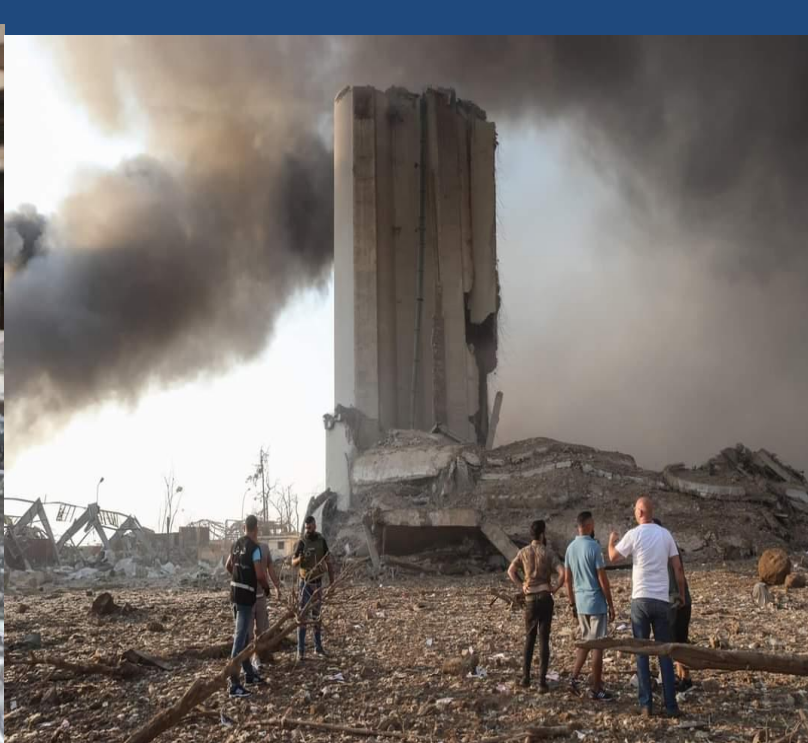

สถานที่เกิดเหตุ

คือ หัวใจของการสืบสวนและสอบสวน จึงเป็นจุดเริ่มต้นของกระบวนการสืบสวนสอบสวนเพื่อให้ได้พยานหลักฐานที่ จะนำไปพิสูจน์ว่ามี เหตุเกิดขึ้นจริง และใครเป็นผู้กระทำ นอกจากสถานที่เกิดเหตุซึ่งเป็นบริเวณที่ผู้กระทำผิดได้ลงมือกระทำแล้ว อาจมีบริเวณอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น บริเวณที่ผู้กระทำผิดหลบหนีไปซ่อนตัว บริเวณที่พบวัตถุพยาน ต่างๆ ที่ใช้ในการกระทำความผิด ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นบริเวณที่มีความต่อเนื่องกับสถานที่เกิดเหตุ และมี ความสำคัญเช่นกัน ในทางปฏิบัติอาจจะยากที่จะระบุลงไปได้ชัดเจน ว่าขอบเขตของสถานที่เกิด เหตุนั้นอยู่ ตรงไหน

ดังนั้น สถานที่เกิดเหตุจึงประกอบไปด้วยสถานที่ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดนั้น รวมๆ กัน ได้แก่ บริเวณที่เกิดเหตุ บริเวณที่ศพถูกนำไปทิ้ง บริเวณที่มีพบวัตถุพยาน และรวมถึงบริเวณที่ เกี่ยวเนื่องด้วย เช่น บริเวณที่ผู้กระทำผิดพบผู้เสียหาย บริเวณที่ผู้กระทำผิดหลบหนีไปซ่อนตัว บริเวณที่พักของผู้กระทำผิดและพาหนะที่ใช้ในการกระทำความผิดด้วย เป็นต้น

ข้อควรระวังในการป้องกันการรักษาสถานที่เกิดเหตุให้คงสภาพเดิม

1. ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนและสื่อมวลชนเข้าใจความสำคัญของสถานที่เกิดเหตุให้ช่วยรักษาสถานที่เกิดเหตุและห้ามเข้าสถานที่เกิดเหตุโดยเด็ดขาด
2. กำหนดให้เจ้าหน้าที่ตำรวจคนแรกไม่ว่าจะมีหน้าที่อะไร ที่ไปประสบเหตุให้เป็นผู้เริ่มต้นรักษาสถานที่เกิดเหตุ
3. กำหนดให้พนักงานสอบสวนหรือระดับนายตำรวจให้ชัดเจน เป็นหัวหน้าควบคุมสั่งการที่กำหนดให้ผู้ใดเข้าไปในสถานที่ได้บ้าง
4. รีบแก้ไขบรรเทาเหตุก่อน เช่น ในกรณีมีผู้บาดเจ็บจะต้องทำการปฐมพยาบาลและนำส่งโรงพยาบาล แต่ต้องพยายามหลีกเลี่ยงการทำร่องรอยวัตถุพยานที่มีอยู่เดิมและไม่สร้างร่องรอยพยานหลักฐานใหม่ และก่อนขนย้ายต้องทำสัญลักษณ์ และถ่ายรูปไว้ ใช้เชือกวงรอบ บันทึก
5. เจ้าหน้าที่รักษาสถานที่เกิดเหตุต้องบันทึกเวลาที่ถึงสถานที่เกิดเหตุ และเวลาที่เริ่มการรักษาสถานที่เกิดเหตุ

6. กำหนดขอบเขตของการรักษาสถานที่เกิดเหตุให้คงสภาพเดิม

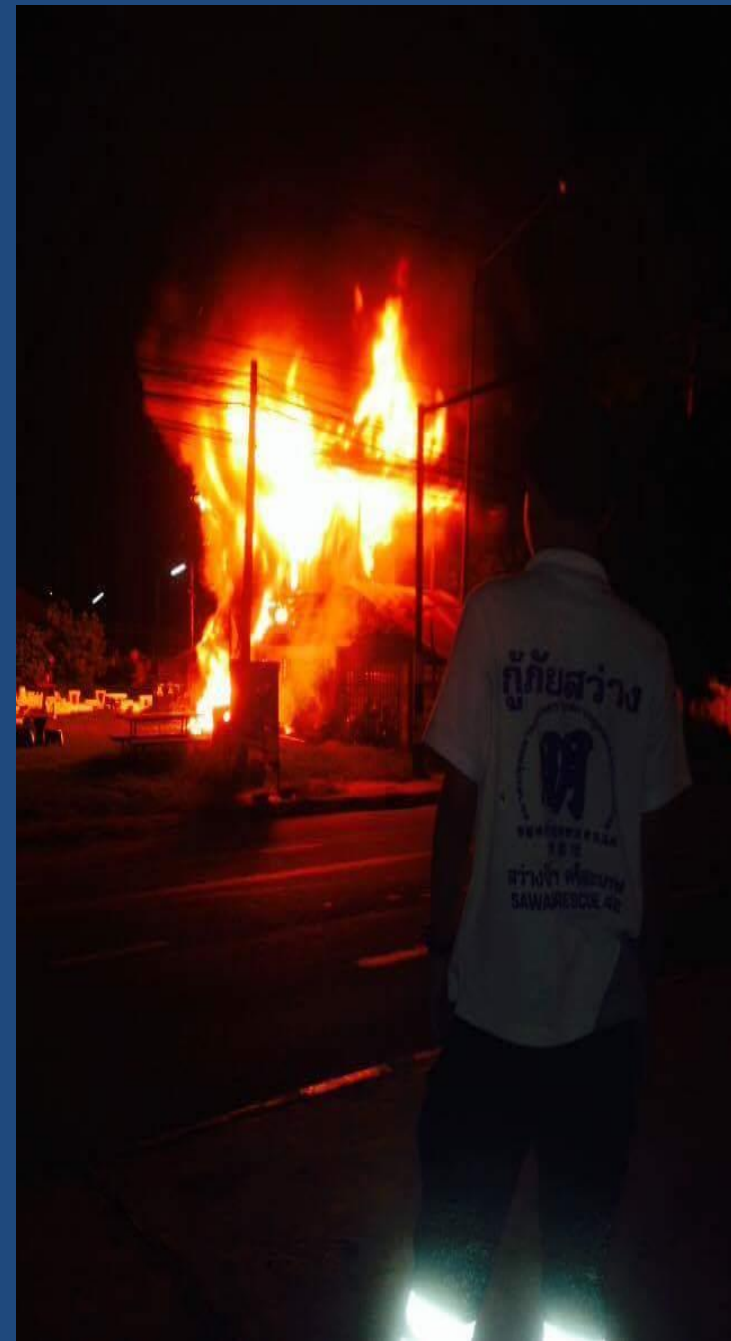
ในการกำหนดขอบเขตการรักษาสถานที่เกิดเหตุให้คงสภาพเดิมนั้นต้องคำนึงถึงสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้

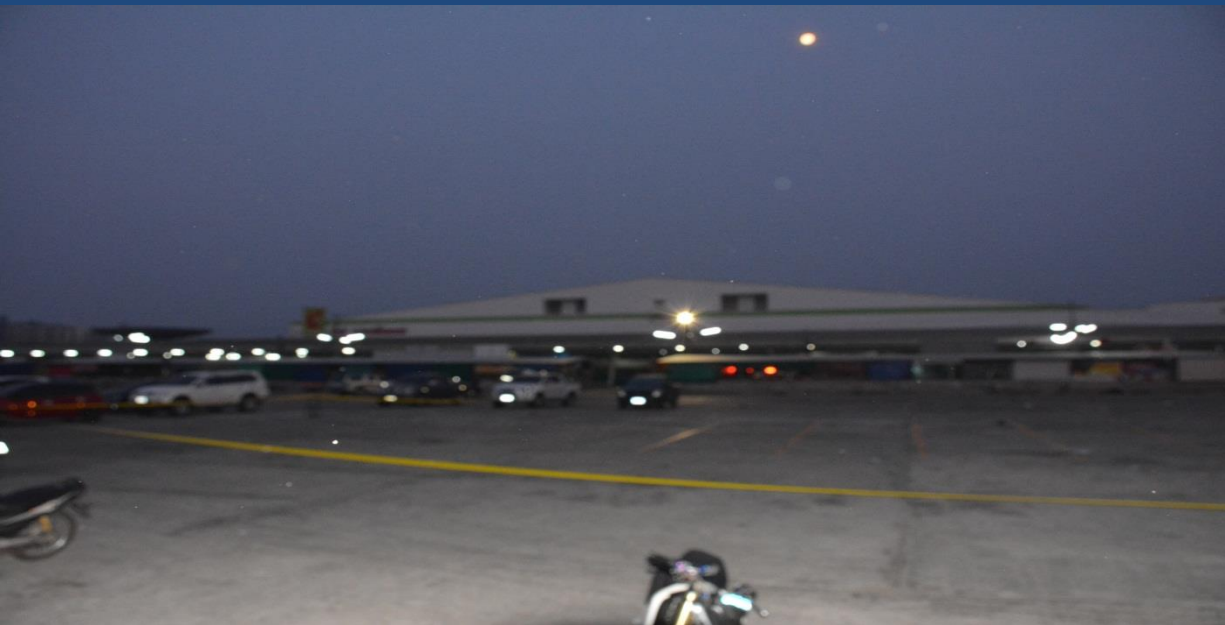
- สภาพภูมิศาสตร์ของสถานที่เกิดเหตุ ปริมาณการจราจร ฝน ลม แสงแดด เป็นต้น
- ชนิดของที่เกิดเหตุ หรืออาชญากรรม และลักษณะสถานที่เกิดเหตุ
- ลักษณะของที่พังก่ออาศัย หรือสิ่งก่อสร้าง ที่ได้รับความเสียหาย
- ช่องทางที่คนร้ายบุกรุก หรือหลบหนี
- สถานที่คนร้ายรอเวลาดำเนินการ

7. ติดป้ายเขตหวงห้าม โดยการกำหนดขอบเขตในการรักษาสถานที่เกิดเหตุให้คงสภาพเดิมนั้นให้ใช้ เชือกสำหรับกันสถานที่เกิดเหตุ หรือป้ายเขตหวงห้าม เพื่อสามารถมองเห็นว่าเป็นเขตหวงห้าม จะเข้าไปโดยพลการไม่ได้

อนึ่ง ให้ติดป้ายไว้ตามถนน หรือทางเข้าอื่นๆให้ชัดเจนตามสภาวะการณ์ และต้องคำนึงถึงความสะดวกของผู้เกี่ยวข้องด้วย

8. การสอบสวนผู้ที่เข้าไปในสถานที่เกิดเหตุ และผู้ที่อยู่ในเหตุการณ์ ผู้ที่อาศัยอยู่ในบริเวณใกล้เคียง ซึ่งอยู่ในเหตุการณ์ หรือผู้ที่มักจะเข้าออกบริเวณสถานที่เกิดเหตุ นั้น ให้สอบถาม ชื่อ ที่อยู่ สำหรับผู้ที่เข้า ออกสถานที่เกิดเหตุเป็นประจำ ให้บันทึก รายละเอียดเกี่ยวกับตำแหน่งที่ผู้นั้นสัมผัส เวลา สถานที่ และเหตุผลในการเข้า ออก โดยเข้าไปทำอะไร

9. การรับช่วงการรักษาสถานที่เกิดเหตุให้คงสภาพเดิม
เมื่อจะทำการผลิตผู้ดูแลรักษาสถานที่เกิดเหตุก่อนนั้น ให้ย่ำเตือนสิ่งที่ได้เห็นได้ยิน และข้อควรระวังไม่ให้เกิดช่องว่างในการรักษาสถานที่เกิดเหตุให้คงสภาพเดิม

10. การรายงานและรักษาความลับ

เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ไปถึงสถานที่เกิดเหตุก่อนนั้น เมื่อผู้บังคับบัญชาถึงที่เกิดเหตุ ให้รับรายงานความเป็นจริงต่างๆ อันได้แก่ สภาพที่มาถึงสถานที่เกิดเหตุ มาตรการในการรักษาสถานที่ให้คงสภาพเดิม การรายงานนั้น ต้องระวังไม่นำข้อมูลการสืบสวนสอบสวนเผยแพร่ต่อบุคคลที่สาม เช่น สื่อมวลชน

อำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุและเก็บรวบรวมพยานหลักฐาน

พนักงานสอบสวน มีอำนาจหน้าที่รวบรวมพยานหลักฐานทุกชนิดเท่าที่จะทำได้ เพื่อประสงค์จะทราบข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ต่าง ๆ อันเกี่ยวกับความผิดที่ถูกกล่าวหาและเพื่อจะรู้ตัวผู้กระทำผิดและพิสูจน์ให้เห็นความผิด รวมทั้งตรวจตัวผู้เสียหายเมื่อผู้เสียหายยินยอม ตรวจตัวผู้ต้องหา ตรวจสอบสิ่งของตรวจสอบสถานที่ที่สามารถใช้เป็นพยานหลักฐานได้ รวมทั้งถ่ายรูป ทำแผนที่ พิมพ์ลายนิ้วมือ ลายมือ ลายเท้า และบันทึกรายละเอียดทั้งหลาย

สำหรับเจ้าหน้าที่ตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของตำรวจพิสูจน์หลักฐาน เจ้าหน้าที่เก็บกู้วัตถุระเบิด สามารถเข้าไปตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ และเก็บรวบรวมพยานหลักฐานช่วยพนักงานสอบสวน ซึ่งได้กระทำในฐานะเป็นผู้ชำนาญการเฉพาะทาง เป็นผู้ช่วยเหลือพนักงานสอบสวน และมีหน้าที่โดยระเบียบหรือคำสั่งกรมตำรวจ หรือสำนักงานตำรวจแห่งชาติสั่งให้ดำเนินการ

ฉะนั้น ผู้ที่มีหน้าที่ในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุและเก็บรวบรวมพยานหลักฐาน ได้แก่

พนักงานสอบสวนท้องที่เกิดเหตุ

กลุ่มงานตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ กองพิสูจน์หลักฐานกลาง รับผิดชอบเขตกรุงเทพมหานคร

พิสูจน์หลักฐานจังหวัดต่างๆ รับผิดชอบภายในจังหวัด

กลุ่มงานตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน **1-10** รับผิดชอบจังหวัดที่ตั้งศูนย์

งานเก็บกู้ระเบิด หน่วยงานต่างๆที่มีเจ้าหน้าที่ด้านเก็บกู้วัตถุระเบิดประจำหน่วย

แพทย์ผู้ร่วมชันสูตรพลิกศพตามกฎหมาย อาทิ แพทย์นิติเวช ประจำโรงพยาบาล , แพทย์ของสถาบันนิติเวช สำนักงานตำรวจแห่งชาติ , แพทย์ประจำสำนักงานนิติวิทยาศาสตร์ กระทรวงยุติธรรม เป็นต้น

ปัจจัยที่ทำให้สถานที่เกิดเหตุเสียหาย

- ก. พวกคนมามุงดู
- ข. ผู้มาเฝ้าสถานที่เกิดเหตุเข้าไป
- ค. มีการเปลี่ยนแปลงสถานที่เกิดเหตุด้วยความตั้งใจของคนร้าย
- ง. มีการเปลี่ยนแปลงรูปคดีด้วยเหตุผลของคนบางคน ทำให้การมองสถานที่เกิดเหตุเปลี่ยนแปลงไปด้วย บางคนฆ่าตัวตาย แต่ทำรูปคดีให้เหมือนถูกฆ่า ตาย เพื่อให้บริษัทประกันจ่ายค่าประกันชีวิตแก่ญาติครอบครัวผู้ตาย
- จ. สภาพภูมิประเทศ ดิน ฟ้า อากาศ เช่น ฝนตก แดดจัด สิ่งเหล่านี้ อาจทำให้พยานหลักฐานบางประเภท สูญหาย หรือ เสื่อมสภาพไป
- ฉ. เจ้าหน้าที่ตำรวจทำเองโดยพลั้งเผลอ ไม่เจตนา ซึ่งปัจจัยข้อนี้เกิดขึ้นบ่อยมาก ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่เจ้าหน้าที่ตำรวจทุกระดับ จะต้องมองเห็นความสำคัญของพยานวัตถุที่อยู่ในสถานที่เกิดเหตุ และทราบถึงวิธีการปฏิบัติ เมื่อต้องเข้าไปสถานที่เกิดเหตุ นั้น

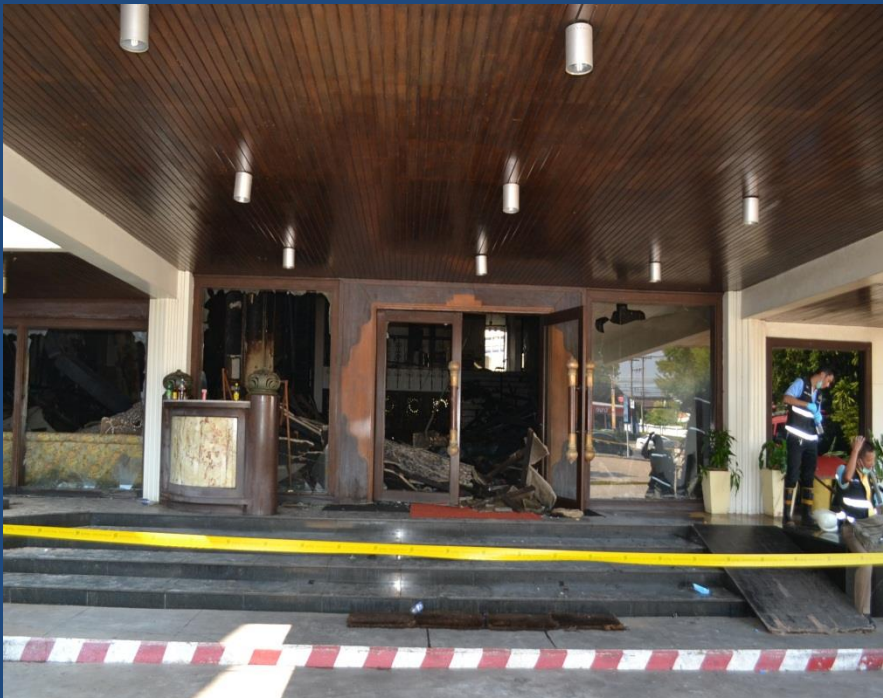

วิธีการป้องกันรักษาสถานที่เกิดเหตุ

1. กรณีสถานที่เกิดเหตุอยู่ในอาคาร ในตัวบ้านหรือในห้อง ให้กั้นพื้นที่สถานที่เกิดเหตุโดยการปิดล็อกประตู ทางเข้าทุกบาน หรืออาจใช้เชือก เฟอร์นิเจอร์ เป็นตัวกั้นพื้นที่ตรงบริเวณที่เกิดเหตุ เช่น พบศพอยู่ในห้องโถงใหญ่ อาจใช้ชุดเก้าอี้โซฟาวางล้อมรอบบริเวณที่พบศพไว้ เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตามการกั้นพื้นที่นี้จะรวมถึงบริเวณทางเข้า — ออกบริเวณต่างๆ ที่คนร้ายผ่านและทุกๆ จุดที่คนร้ายเข้าไปประกอบกิจ เช่น รื้อคันลัททรพ์ย์ เปิดตู้เย็นดื่มน้ำ เป็นต้น ดังนั้น เพื่อให้ครอบคลุมบริเวณพื้นที่ดังกล่าวทั้งหมดจึงควรใช้วิธีป้องกันรักษาสถานที่เกิดเหตุโดยปิดล็อกประตูทางเข้าออกและมีเจ้าหน้าที่ตำรวจเฝ้าอยู่ด้วย

กรณีสถานที่เกิดเหตุอยู่ในอาคาร

2. กรณีสถานที่เกิดเหตุอยู่นอกอาคาร เช่น บนทางเท้า บนถนน บริเวณสนามหญ้าในสวนสาธารณะให้กั้นพื้นที่สถานที่เกิดเหตุโดยใช้เชือกหรือแผงเหล็กจระจกล้อมรอบบริเวณที่เกิดเหตุไว้ ควรกั้นพื้นที่ให้มีขนาดกว้างกว่าบริเวณที่เกิดเหตุจริง เพราะพยานวัตถุอาจตกอยู่ห่างจากจุดเกิดเหตุมาก เช่น ปลูกกระสุนปืน เศษชิ้นส่วนระเบิด หรือเศษชิ้นส่วนรถยนต์ที่ชนกัน เป็นต้น หลังจากใช้เชือกกั้นสถานที่เกิดเหตุแล้ว ควรมีเจ้าหน้าที่ตำรวจรักษาการ หรือเดินตรวจตราไปมาอยู่รอบนอกพื้นที่ เพื่อป้องกันไม่ให้บุคคลเดินเข้าไปในสถานที่เกิดเหตุ

กรณีสถานที่เกิดเหตุอยู่

นอกอาคาร

3. ห้ามบุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องหรือไม่มีหน้าที่เข้าไปในสถานที่เกิดเหตุ การอนุญาตให้เข้าสถานที่เกิดได้นั้น ควรจำกัดเฉพาะบุคคลที่มีหน้าที่ตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุโดยตรงเท่านั้นและควรให้มีจำนวนให้น้อยที่สุด ก่อนเข้าสถานที่เกิดเหตุบุคคลที่ทำหน้าที่ตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ จะมีวิธีป้องกันการทำลายร่องรอยหลักฐานไว้ล่วงหน้า ด้วยการสวมถุงมือหรือถอดรองเท้าออกสวมถุงพลาสติกแทนเป็นต้น ตามปกติบุคคลสองคนแรก ที่จะก้าวเข้าสู่สถานที่เกิดเหตุก่อนควร ได้แก่ ช่างภาพตำรวจ และผู้ชำนาญตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รักษาสถานที่เกิดเหตุควรตระหนักไว้ว่า บุคคลที่เข้าไปในสถานที่เกิดเหตุสามารถเพิ่มหรือทำลายพยานวัตถุ ในสถานที่เกิดเหตุโดยตั้งใจ หรือไม่ได้ตั้งใจได้ และในบางครั้งพยานวัตถุที่ถูกทำลายนั้น อาจเป็นพยานหลักฐานหนึ่งเดียวที่จะนำไปสู่การคลี่คลายคดี ดังนั้นจึงจำเป็นต้องเข้มงวดเป็นพิเศษ ในเรื่องนี้

4. กรณีพบผู้บาดเจ็บในสถานที่เกิดเหตุ

- ผู้ได้รับบาดเจ็บสาหัส ให้รีบเคลื่อนย้ายนำส่งโรงพยาบาลเป็นลำดับแรก ถึงแม้ว่าบางครั้งพยานวัตถุอาจถูกทำลายหรือเสียหายไป แต่ชีวิตคนย่อมสำคัญกว่า
- ผู้ได้รับบาดเจ็บเล็กน้อย ให้บันทึกตำแหน่งของผู้ได้รับบาดเจ็บไว้ก่อนแล้วจึงนำส่งโรงพยาบาลภายหลัง เมื่อรถพยาบาลมาถึง เป็นหน้าที่เจ้าหน้าที่ตำรวจ จะต้องให้คำแนะนำถึงเส้นทางในการหาสถานที่เกิดเหตุ เพื่อหลีกเลี่ยงการทำลายพยานวัตถุให้ได้มากที่สุดและขณะเดียวกันนั้นจะต้องบันทึกสิ่ง เจ้าหน้าที่พยาบาลเคลื่อนย้ายจับต้อง และบันทึกการเคลื่อนที่ของเจ้าหน้าที่พยาบาลในสถานที่เกิดเหตุ อนึ่งในการนำผู้บาดเจ็บส่งโรงพยาบาลนั้น ควรมีเจ้าหน้าที่ตำรวจไปกับผู้ได้รับบาดเจ็บด้วย เพราะระหว่างเดินทางคนเจ็บอาจให้การหรือพูดอะไรที่เป็นประโยชน์ในการสอบสวนออกมา จะได้บันทึกไว้เพราะคำพูดคำกล่าว ของคนเจ็บใกล้เสียชีวิตนั้น ถึงแม้จะถูกถ่ายทอดมาอีกชั้นหนึ่งศาลก็ยอมรับ เพราะถือว่าเป็นคำกล่าวของคนใกล้ตาย (**Dying Declaration**) ใช้เป็นพยานหลักฐานคดีได้ ซึ่งเป็นคนละกรณีกับพยานบอกเล่า (**Hearsay Evidence**) ไม่อาจรับฟังเพราะถือว่าเป็นการนำคำกล่าวอ้างของคนอื่นมาแถลง โดยคู่กรณีไม่สามารถซักค้านได้ นอกจากนี้การที่มีเจ้าหน้าที่ตำรวจหนึ่งไปด้วยก็เพื่อตรวจหาพยานวัตถุในตัวผู้บาดเจ็บและเพื่อสังเกตการปฏิบัติงาน และให้คำแนะนำในการปฏิบัติเจ้าหน้าที่พยาบาลเพื่อหลีกเลี่ยงการทำลายพยานหลักฐานวัตถุจากร่างกายและเสื้อผ้าของผู้บาดเจ็บ

5.กรณีพบศพในสถานที่เกิดเหตุ

เจ้าหน้าที่ตำรวจเมื่อทราบโดยแน่ชัดว่า มีการเสียชีวิตเกิดขึ้นให้รักษา สภาพเดิมของศพ ห้ามเคลื่อนย้าย หรือเปลี่ยนแปลงสภาพศพโดยเด็ดขาด จนกว่าจะได้มีการตรวจสภาพศพโดยละเอียดจากผู้ชำนาญ ยกเว้นบางกรณีที่มีความจำเป็นที่ต้องเคลื่อนย้ายศพ เช่น ศพอยู่ในบริเวณที่มีการจราจรหนาแน่นหรือในบริเวณเส้นทางเสด็จ กรณีเช่นนี้ ให้มีการบันทึกรายละเอียดของลักษณะที่เกิดเหตุ และตำแหน่งของศพอย่างละเอียด ซึ่งรวมถึงสภาพในทุกมุมของศพ และก่อนเคลื่อนย้ายศพให้ใช้ซอล์กวาดที่พื้น หรือใช้สีทำสัญลักษณ์ แสดงตำแหน่งและลักษณะท่าทางตามสภาพศพ (ทั้งนี้ ต้องประสาน พนักงานสอบสวน ก่อนที่จะเคลื่อนย้ายศพ)

6.กรณีพบอาวุธอยู่ในสถานที่เกิดเหตุ คงยึดหลักการเดิมคือ ไม่ควรจับต้องเคลื่อนย้ายจากตำแหน่ง เดิม จนกว่าจะได้มีการตรวจอย่างละเอียดจากผู้ชำนาญ แต่กรณีนี้มีข้อยกเว้นถ้าพิจารณาแล้วเห็นว่าพยานวัตถุ อาจจะสูญหายหรือสิ้นค่าไปได้ถ้าทิ้งไว้ เช่น ปลอกกระสุนเป็นตกอยู่ในที่สาธารณะง่ายต่อการสูญหาย หรือ อาวุธปืนอยู่ในที่มีท่าทีว่าฝนจะตก รอยลายนิ้วมือที่ติดอยู่ที่ปืนอาจจะสูญเสีย เป็นต้น จึงจำเป็นต้องเคลื่อนย้าย กรณีนี้ให้ทำการบันทึกสภาพ

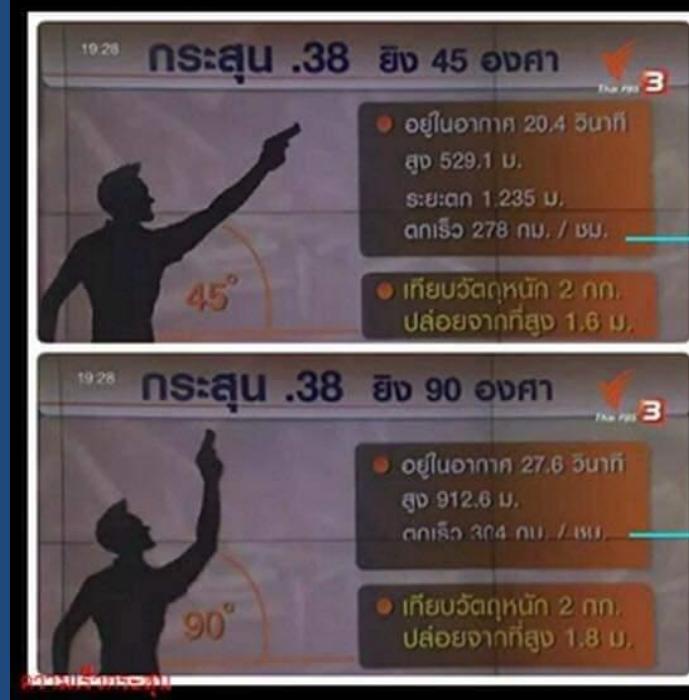
พิจารณาทุกสิ่งทุกอย่างในสถานที่เกิดเหตุว่าเป็นพยานวัตถุ

การยึดหลักในการพิจารณาไว้ก่อนว่าทุกสิ่งทุกอย่างในสถานที่เกิดเหตุเป็นพยานวัตถุจะทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเพิ่มความระมัดระวังและให้ความสำคัญในการป้องกันรักษาสถานที่เกิดเหตุมากขึ้น แต่ในบางกรณีที่เจ้าหน้าที่ตำรวจจำเป็นต้องเข้าไปในสถานที่เกิดเหตุก่อนที่ผู้ชำนาญจะมาถึง เช่น กรณีมีผู้บาดเจ็บอยู่ในสถานที่เกิดเหตุ เป็นต้น ก็ควรจะยึดหลักปฏิบัติดังนี้

- ไม่เพิ่มพยานวัตถุ
- ไม่ทำลายพยานวัตถุ

รีบแจ้งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องมาร่วมตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ เช่น เจ้าหน้าที่ตำรวจ แพทย์ เป็นต้น

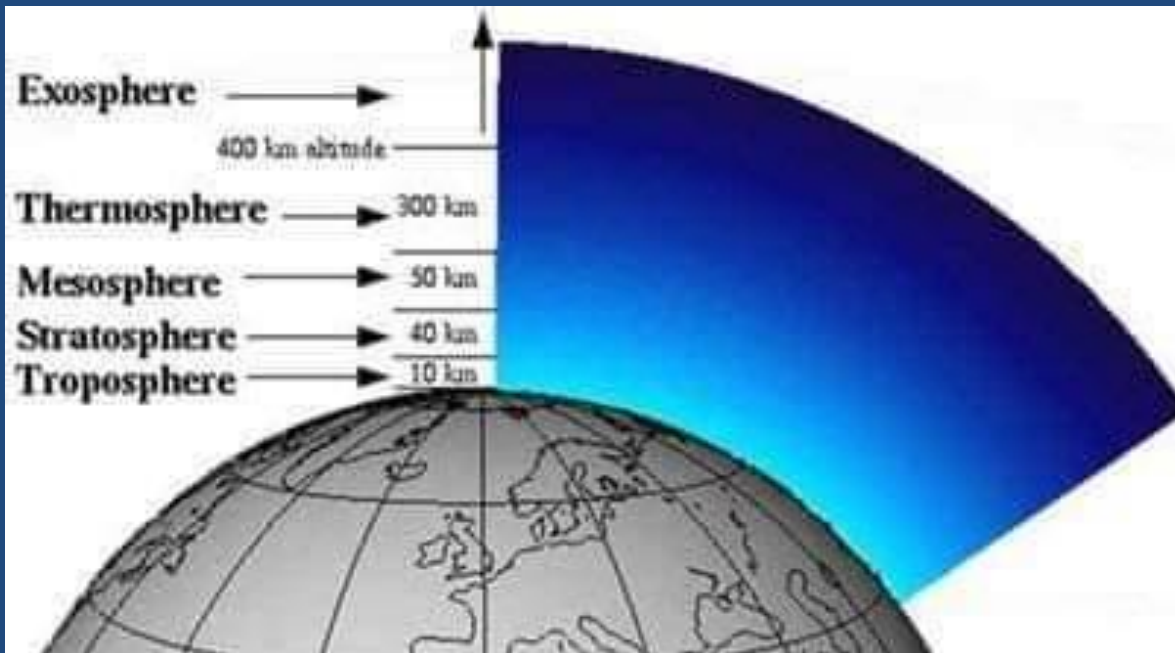

257 ฟุต/วินาที

281 ฟุต/วินาที

ชิปโนลี

หน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับสถานที่เกิดเหตุ

1. เมื่อได้รับแจ้งเหตุ ต้องรีบเดินทางไปสถานที่เกิดเหตุโดยเร็ว
2. ระวังเหตุไม่ให้เกิดลุกลามต่อไป
3. จับกุมผู้กระทำความผิด
4. หาพยานที่รู้เห็นเหตุการณ์
5. สังเกตจดจำสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงโดยง่าย
6. ระวังรักษาสถานที่เกิดเหตุ
7. การบันทึกสถานที่เกิดเหตุ
8. การรวบรวมและเก็บวัตถุพยานตรวจพิสูจน์
9. การประมวลเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

การรีบไปสถานที่เกิดเหตุโดยเร็ว เกิดผลดี

- พยานบุคคล

ผู้เสียหายที่ได้รับบาดเจ็บ

คนร้ายอาจยังอยู่ในสถานที่เกิดเหตุ สภาพจิตใจอาจทำให้พูดความจริง

ประจักษ์พยาน ยังพบหาได้ในสถานที่เกิดเหตุ

- พยานวัตถุยังไม่ถูกทำลาย

พยานหลักฐาน หมายถึงสิ่งใด ๆ ที่สามารถ
นำเสนอในชั้นศาลเพื่อพิสูจน์ถึงข้อเท็จจริงในคดีได้

ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความคดีอาญา
มาตรา 226 “ พยานหลักฐาน “ หมายถึงพยานวัตถุ
พยานเอกสาร หรือพยานบุคคล ตลอดจนหลักฐานอื่น
ๆ ซึ่งอาจจะใช้เป็นเครื่องพิสูจน์การกระทำผิดได้

พยานวัตถุ หมายถึงทุกสิ่งทุกอย่างหากอยู่ในสภาวะ
ที่เหมาะสมไม่ว่าจะเป็นวัตถุ สสาร หรือ ร่องรอยต่าง
ๆ สิ่งใดก็ตามถ้าสามารถใช้พิสูจน์ได้ว่าการกระทำผิด
เกิดขึ้น บอกได้ว่าใครเป็นผู้กระทำความผิด และสามารถ
เชื่อมโยงผู้กระทำความผิดเข้ากับอาชญากรรมได้

ประเภทของพยานวัตถุ

1. พยานวัตถุที่มีเงื่อนไข (Condition evidence)
2. พยานวัตถุที่มีรูปแบบ (Pattern evidence)
3. พยานวัตถุที่ไม่ถาวร (Transient evidence)
4. พยานวัตถุที่เคลื่อนย้ายได้ (Transferable evidence)

วัตถุพยานตามสภาพการณ์ของสถานที่เกิดเหตุ (มีเงื่อนไข)

Condition Evidence

- แสงสว่าง

- คว้น

- ไฟ

- ตำแหน่ง เช่น ตำแหน่ง
อาวุธ กับปลอก

- สภาพประตูล็อก ไม่ล็อก

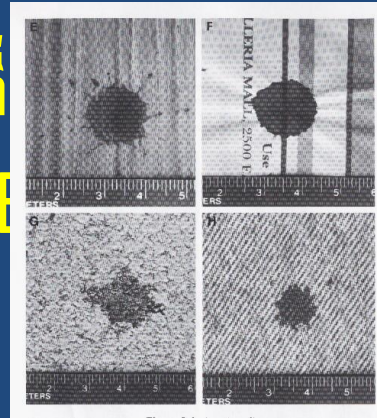

/หลุมลึก 43 เมตร/

วัตถุพยานที่

Pattern B

- Blood Spatter Pattern
- Glass Fracture Pattern
- Fire Burn Pattern

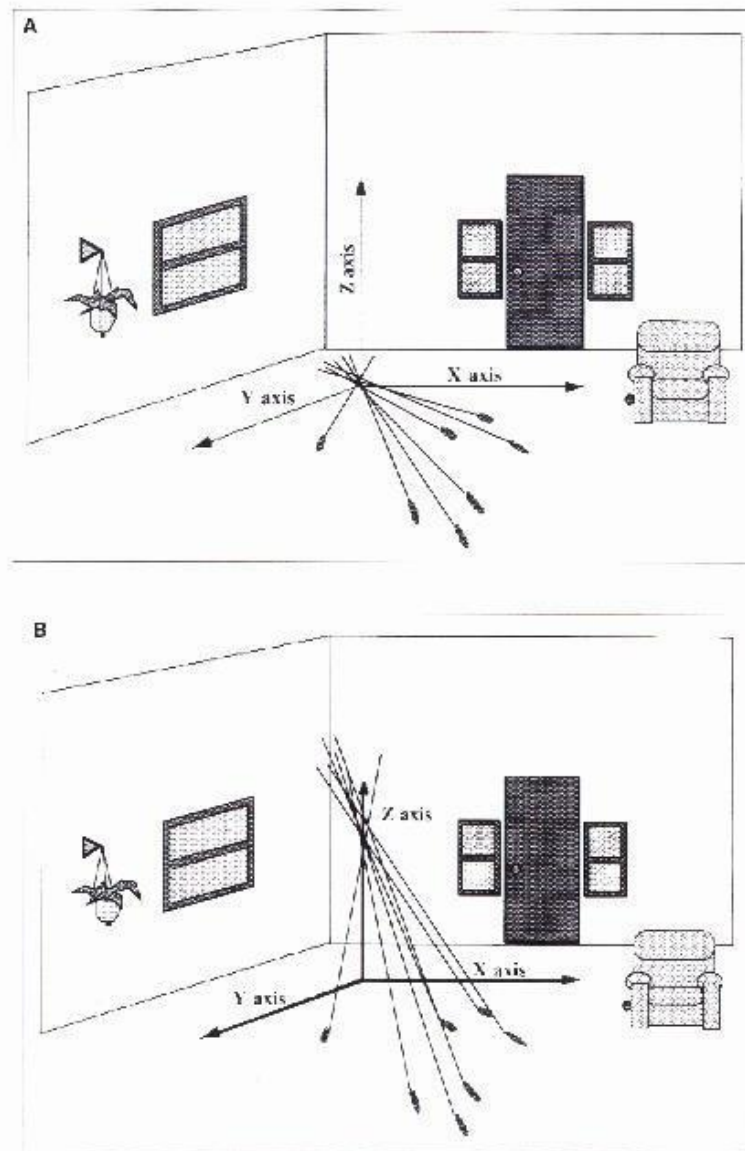

Figure 2.17 (A) Determination of point or area of convergence of bloodstains on the floor of a room with the X and the Y axis; (B) determination of the point or area of origin in space of bloodstains on the floor of a room with the use of the angle of impact of the bloodstains and the Z axis.

วัตถุพยานที่ไม่ถาวร

Transient Evidence

- กลิ่น กลิ่นน้ำมันเชื้อเพลิง
- อุณหภูมิ
- รอยประทับ รอยเท้าที่เปียกน้ำ
- รอยจ้ำจากการตกของเลือด

พยานวัตถุที่เคลื่อนย้ายได้ (

ภาพเพื่อการพิสูจน์หลักฐาน

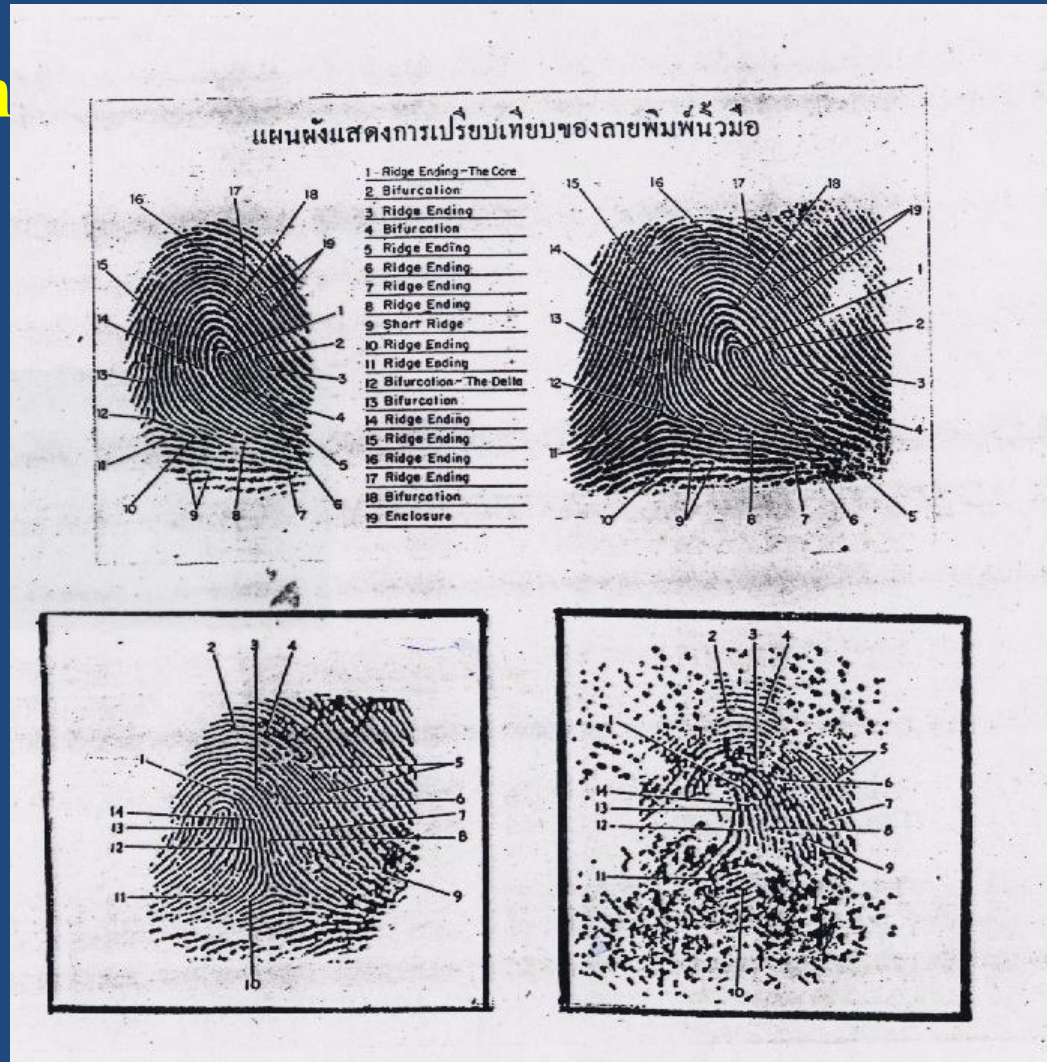

ภาพเพื่อการพิสูจน์หลักฐาน

พยานวัตถุที่เชื่อมโยง (Associative

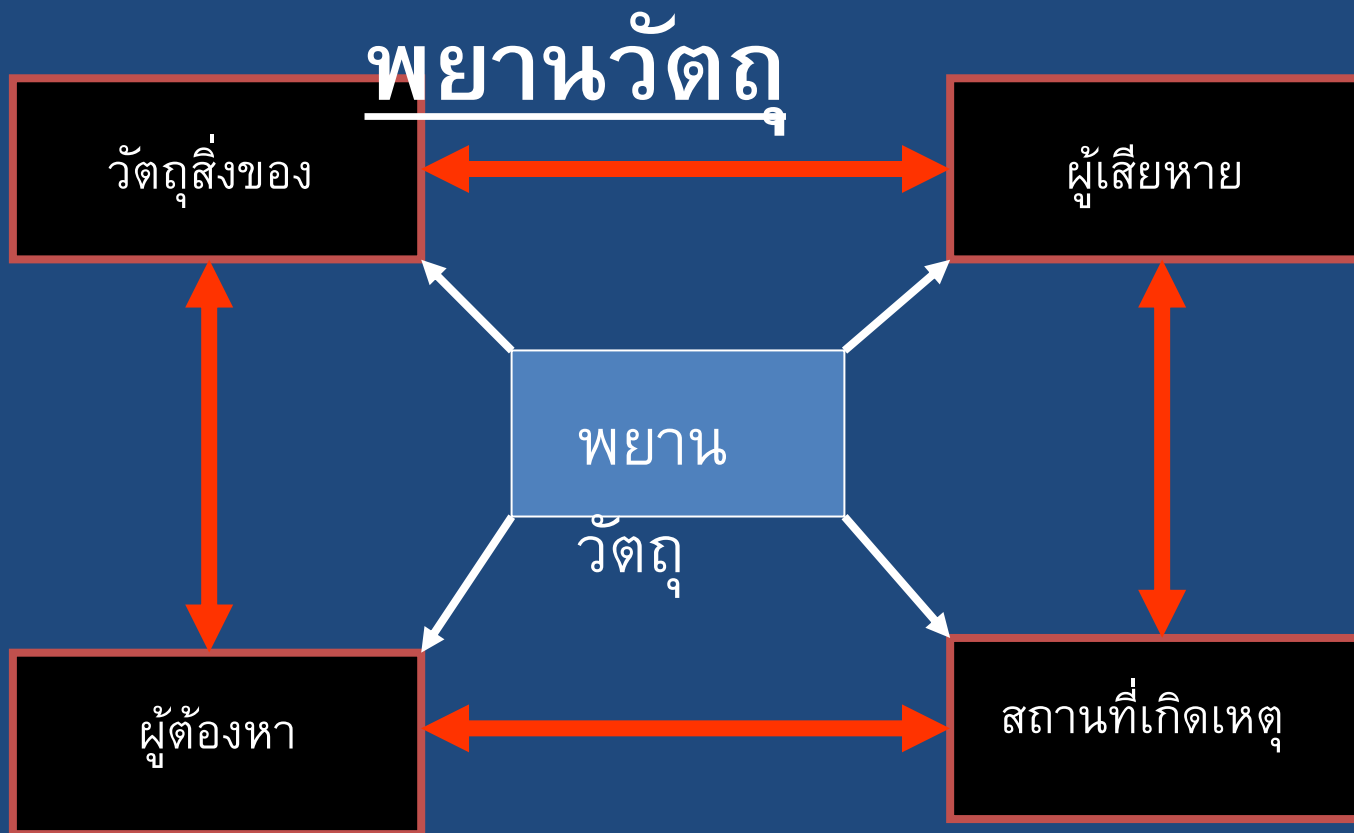
evidence

สถานที่ ที่จะพบพยานวัตถุ

1. สถานที่เกิดเหตุ
2. ตัวผู้เสียหาย
3. ตัวผู้กระทำความผิด
4. ที่อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด

การเชื่อมโยง

คุณค่าของพยานวัตถุ
(Value of physical evidence)

1. เป็นสิ่งที่พิสูจน์ถึงการเกิดขึ้นจริงของคดี
2. เชื่อมโยงผู้กระทำความผิด กับผู้เสียหาย หรือ สถานที่เกิดเหตุได้
3. สามารถชี้ตัวผู้กระทำความผิดได้
4. สามารถป้องกันผู้บริสุทธิ์ที่ถูกกล่าวหาได้
5. สามารถยืนยันคำให้การของผู้เสียหายได้
6. ทำให้เกิดการรับสารภาพ
7. เชื่อถือได้มากกว่าพยานบุคคล
8. ศาลใช้พยานวัตถุเป็นหลักในการพิจารณา

ประโยชน์ของพยานวัตถุ

1. พิสูจน์ได้ว่าการกระทำความผิดเกิดขึ้น
2. ทำให้ทราบพฤติกรรมการกระทำความผิด
3. ทำให้ทราบว่าใครคือผู้กระทำความผิด

พยานวัตถุ จะเป็นที่ยอมรับ และมีคุณค่ามากในการพิจารณา
ดำเนินคดี ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องจะต้อง ปฏิบัติกับพยานวัตถุ ดังนี้

1. ป้องกันรักษาสถานที่เกิดเหตุไม่ให้พยานวัตถุเสียหายหรือถูกทำลาย
2. ผู้ตรวจเก็บต้องมีหน้าที่ตามกฎหมาย
3. การค้นหาและตรวจเก็บพยานวัตถุต้องทำตามวิธีที่ถูกต้อง
4. ต้องมีหลักฐานในการครอบครองพยานวัตถุโดยตลอด

ขั้นตอนการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ

1. การวางแผนการปฏิบัติงานในการตรวจ ฯ
2. การบันทึกสถานที่เกิดเหตุ
3. การค้นหาพยานวัตถุ
4. การเก็บรวบรวมพยานวัตถุ
5. การประมวลเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

1. การวางแผนการปฏิบัติงาน

ก่อนที่จะเข้าตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ ต้องหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนจาก พยานที่รู้เห็นเหตุการณ์ ผู้เสียหาย และเจ้าหน้าที่ชุดแรกไปถึงสถานที่เกิดเหตุ เพื่อทำความเข้าใจกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อน เพื่อใช้พิจารณาว่า ในที่เกิดเหตุควรมีพยานวัตถุอะไรบ้าง อยู่ที่ไหน กำหนดทางเดินของเจ้าหน้าที่เพื่อมิให้ไปทำลายพยานวัตถุ และ กำหนดตำแหน่งที่เก็บรวบรวมพยานวัตถุ

2. การบันทึกสถานที่เกิดเหตุ

2.1 การจดบันทึก

2.2 การถ่ายภาพ

2.3 การทำแผนที่หรือแผนผังสังเขป

การจดบันทึก จดบันทึก

รายละเอียดเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่
เกิดขึ้น สิ่งที่ได้ได้แก่ สภาพที่

ผู้ตรวจ
ว่า ใคร
และอย

ะเอียด
ทำไม

การถ่ายภาพ เป็นสิ่งที่แสดงเรื่องราวเหตุการณ์ต่าง ๆ เพื่อเสริม
การจดบันทึก ทำให้เกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น

- มีจุดประสงค์เพื่อบันทึกรายละเอียดของ
สถานที่เกิดเหตุตามที่เป็นจริง และเก็บ
รักษาได้อย่างถาวร

- ควรทำเป็นสิ่งแรกก่อนการจดบันทึก ทำ
แผนที่ หรือการค้นคว้าวัตถุพยาน

ประโยชน์ของภาพถ่าย

1. ประโยชน์ในด้านการรักษาสถานที่เกิดเหตุ
2. ประโยชน์ในด้านการสืบสวนสอบสวน
3. ประโยชน์ในด้านการเป็นพยานหลักฐาน

การทำแผนที่เกิดเหตุ

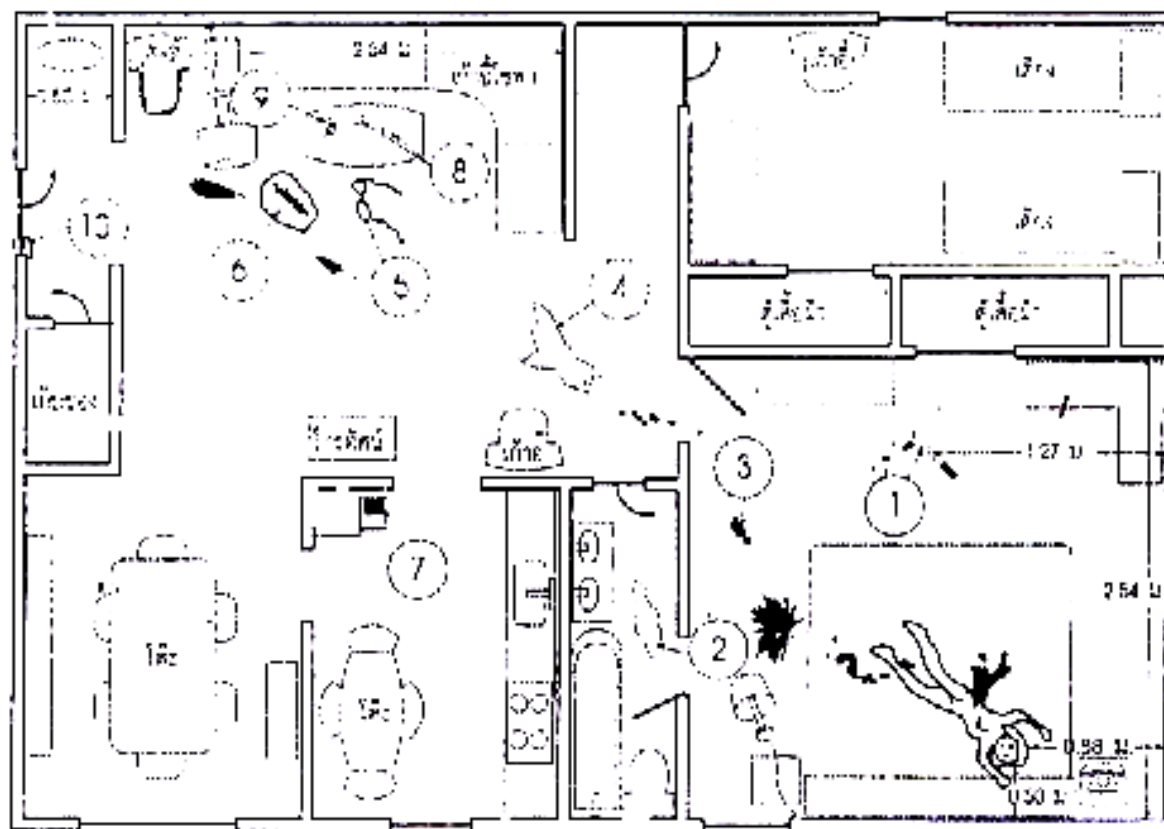
ประโยชน์ของแผนที่เกิดเหตุ

1. ช่วยเตือนความจำให้กับผู้ตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ
2. ช่วยทำให้บุคคลที่ไม่ได้ไปสถานที่เกิดเหตุเกิดความเข้าใจ
3. สามารถแสดงความสัมพันธ์ของวัตถุพยานต่าง ๆ ได้
4. แยกแยะรายละเอียดของวัตถุพยานได้ ในขณะที่ภาพถ่ายมีความละเอียดมากเกินไป
5. สามารถแสดงการเคลื่อนที่ของบุคคล และยานพาหนะได้
6. สามารถเชื่อมโยงพื้นที่ที่เกิดเหตุขนาดใหญ่หรือหลายจุดให้มีความสัมพันธ์กันได้

ชนิดของแผนที่

1. แผนที่แบบมองจากมุมสูง (Top View)
2. แผนที่แบบมองด้านข้าง (Elevation Drawing)
3. แผนที่แบบมองจากมุมสูงและด้านข้าง
(Cross Projection)
4. แผนที่แบบสามมิติ (Perspective Drawing)

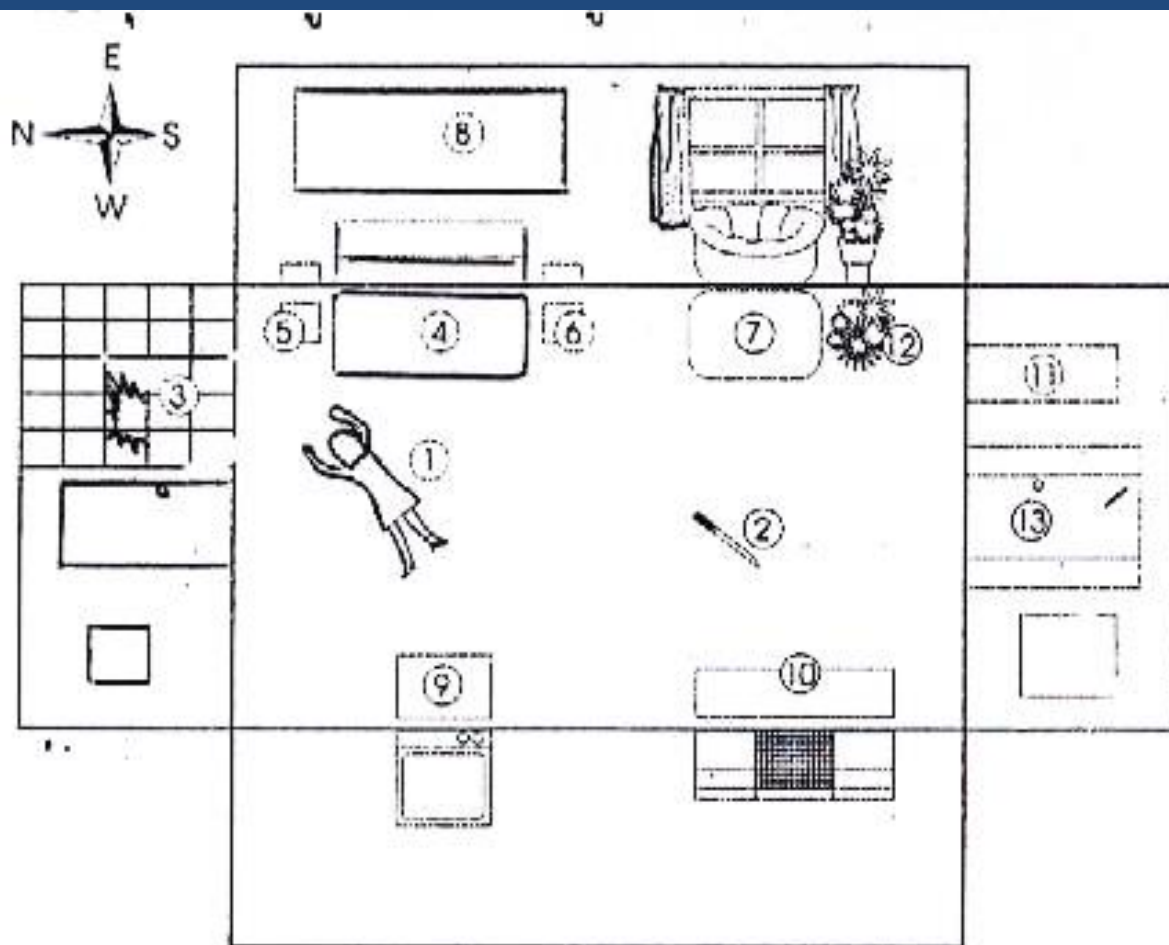
1. แผนที่แบบมองจากมุมสูง Top View

1. มีด (เป็นนคราบลโลหิต)
2. ผ้าเช็ดตัวชุ่มโลหิต
3. รอยเท้าและคราบลโลหิต
4. เศษเสี้ยนผ้าถูกฉีกขาด
5. เลื่อยกทรง
6. กระโปรง (เลอะโลหิต)
7. ส้นรองเท้าหนัง
- (เกิดกลุ่มและมีลักษณะติดตัวกับที่ใช้เป็นอาวุธ)
8. แก้วน้ำ 2 ใบ
9. ที่เขี่ยบุหรี่ (มีกันบุหรี่ 2 ชิ้น)
10. ลูกบิดประตูชนิดใช้ภายใน (ด้านนอกเป็นกุญแจฝัง)

ภาพแสดงแผนผังสำเร็จใช้ เพื่อแสดงในชั้นศาล โดยทำเป็นแผนที่แบบ Top View

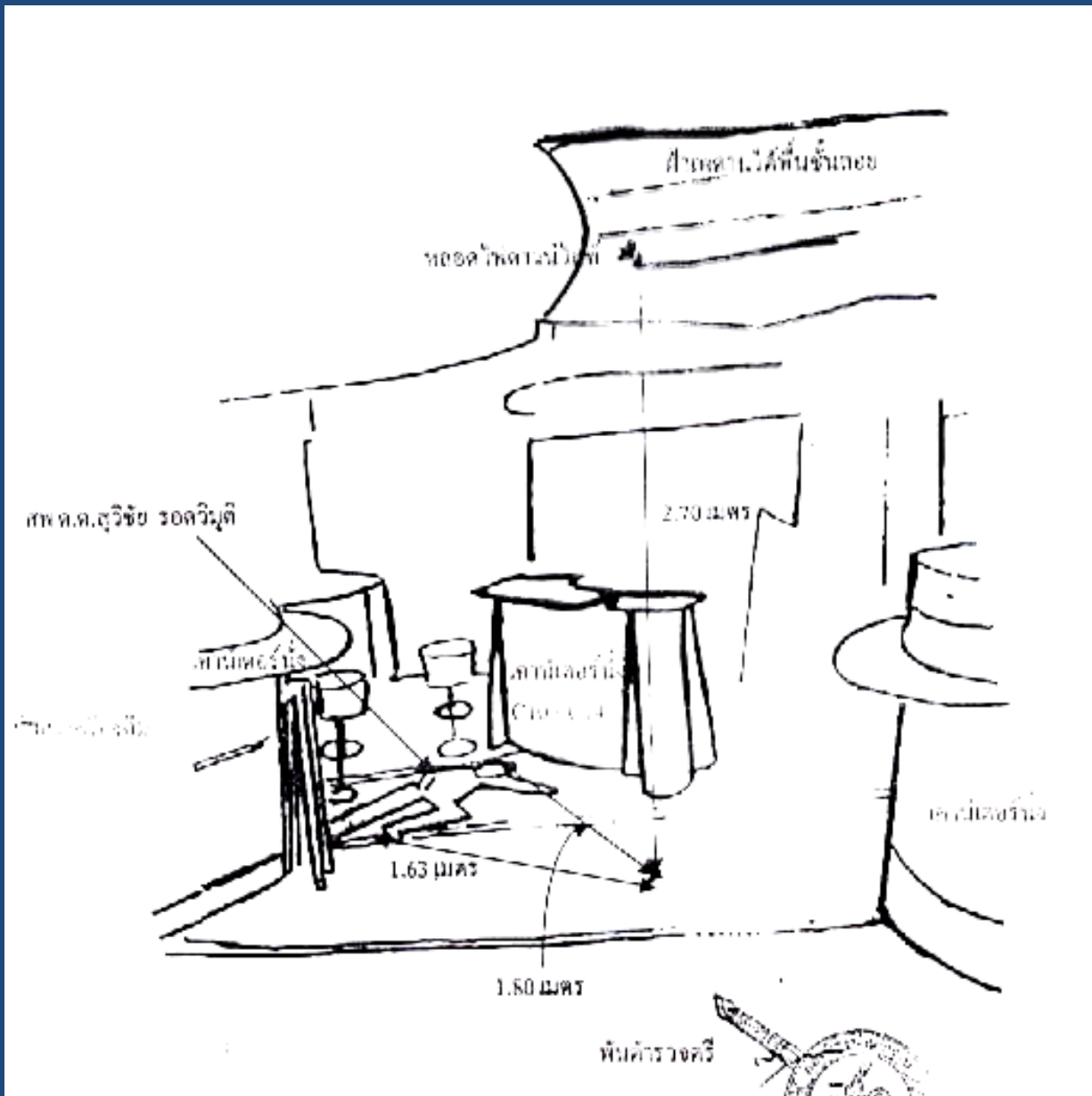
3. แผนที่แบบแนวระนาบและแนวตั้ง Cross Projection

1. ผู้ตาย
2. มิด
3. รอยทาบกระจกจากด้านนอก
4. แก้วไฟฟ้า
- 5/6. โต๊ะข้าง
7. แก้วนั่งเล่น
8. ภาพประดับผนัง
9. โทรทัศน์
10. เครื่องเสียงสเตอริโอ
11. ตู้เก็บของ
12. กระจกไม้ประดับ
13. ประตูด้านหน้า

ภาพแสดงการทำแผนที่ในแนว Cross Projection

4. แผนที่แบบสามมิติ Perspective Drawing

BLAST SITE

**WIDESPREAD
DESTRUCTION**

Beirut

**HEAVY
DAMAGE**

**DAMAGE
REPORTED**

**WINDOWS BLOWN OUT
UP TO 15 MILES AWAY**

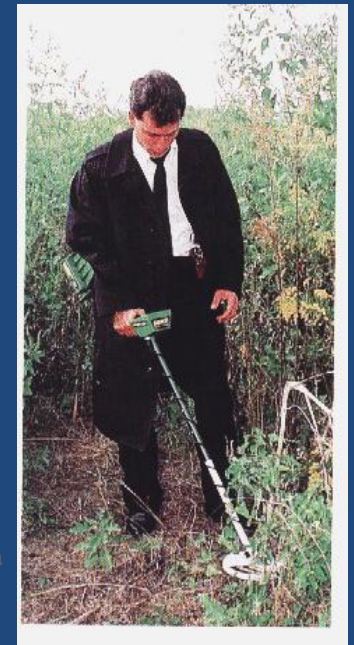
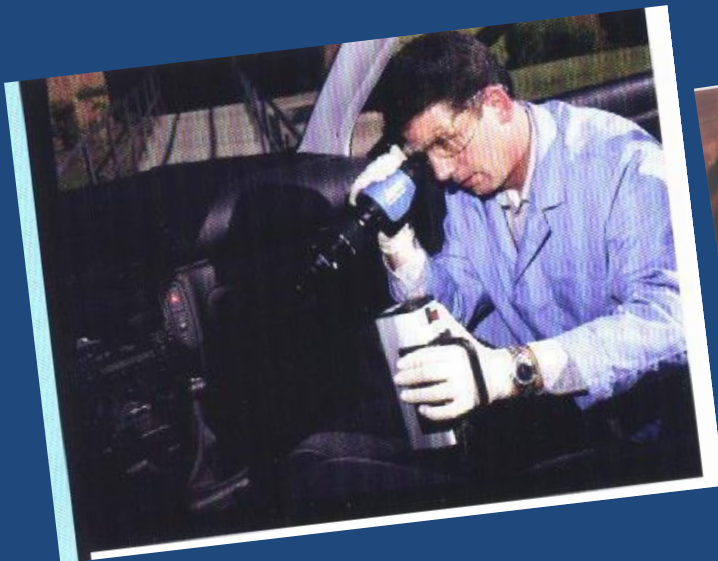
3. การค้นหาพยานวัตถุ

พยานวัตถุที่ต้องค้นหาต้องเป็นสิ่งที่บ่งชี้ถึงสิ่งต่าง ๆ ดังนี้ 3.1

พยานวัตถุที่บ่งชี้ว่ามีการกระทำความผิดเกิดขึ้นแล้ว

3.2 พยานวัตถุที่บ่งชี้ว่าคนร้ายทำความผิดด้วยวิธีใด

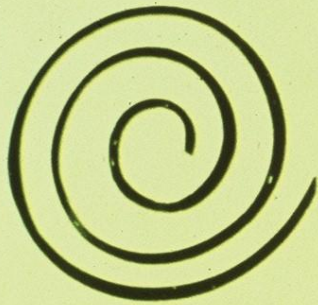
3.3 พยานวัตถุที่บ่งชี้ว่าคนร้ายเป็นใคร

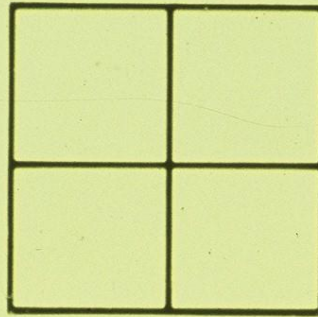
การค้นหายานวัตถุในที่โล่งแจ้งมีวิธีการตรวจค้นดังนี้

1. วิธีค้นแบบแถวน้ำกระดาน (Strip Method)
2. วิธีค้นแบบแถวน้ำกระดานประยุกต์
(Applied Strip Method)
3. วิธีค้นแบบวงล้อ (Wheel Method)
4. วิธีค้นแบบวงกลม (Spiral Method)
5. วิธีค้นแบบโซน (Zone Method)

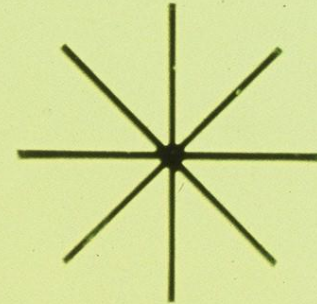
Search Patterns

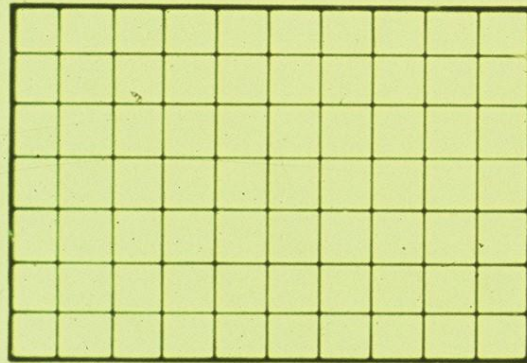
SPIRAL

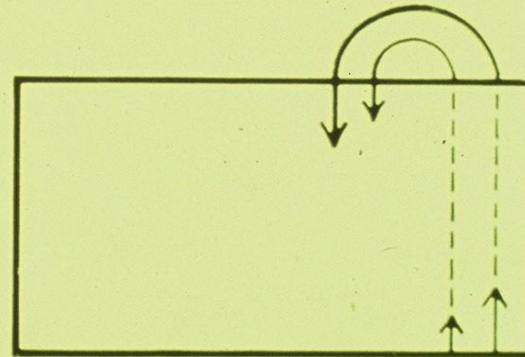
QUADRANT

WHEEL

GRID

STRIP/LANE

การค้นหาพยานวัตถุในห้องหรืออาคาร การค้นกระทำได้ง่ายกว่าในที่โล่งแจ้ง เพราะมีอาณาเขตล้อมรอบอยู่แล้วคือ ฝาผนังของห้องหรืออาคาร วิธีการตรวจค้นอาจใช้วิธีหนึ่งวิธีใดตามวิธีค้นในที่โล่งแจ้ง โดยพิจารณาจากสภาพอาคาร

การค้นหาพยานวัตถุในยานพาหนะ ค้นพื้นที่รอบ ๆ ที่จอดค้นที่ตัวยานพาหนะด้านนอกและภายในโดยละเอียด

การค้นหายานวัตถุในยานพาหนะ ค้นพื้นที่รอบ ๆ ที่จอด ค้นที่
ตัวยานพาหนะด้านนอกและภายในโดยละเอียด

4. การเก็บรวบรวมพยานวัตถุ พยานวัตถุต่าง ๆ เช่น

4.1 พยานวัตถุจากร่างกาย Body Material : อสุจิ
โลหิต , ปัสสาวะ , อุจจาระ , น้ำลาย , เนื้อเยื่อ , เส้นผม

4.2 พยานวัตถุที่เป็นสิ่งของ Object : ลูกกระสุนปืน
ปลอกกระสุนปืน , อาวุธ , ฝาและเส้นใย , กระดุม ,
เครื่องมือ , กระจก ฯลฯ

4.3 รอยประทับ Impression : รอยลายนิ้วมือฝ่ามือ
และฝ่าเท้า , รอยรองเท้า , รอยยางรถยนต์ , เครื่องมือ ฯ

เมื่อพบวัตถุพยาน

- จัดบันทึก ประเภท สภาพ ตำแหน่งของวัตถุพยาน
- ถ่ายภาพ ระยะใกล้ ระยะไกลวางมาตราส่วน
- ทำคำอธิบายเครื่องหมาย
- หีบห่อ และบรรจุ

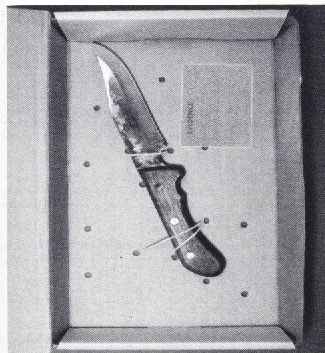
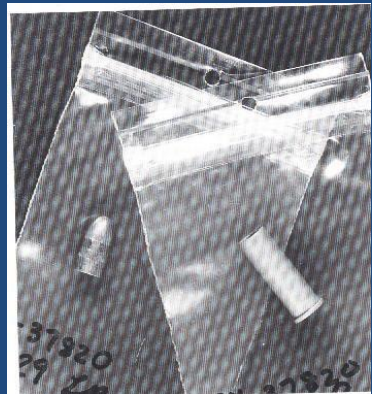
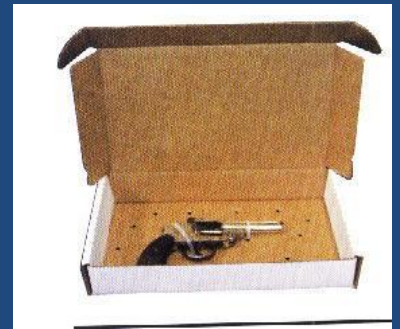
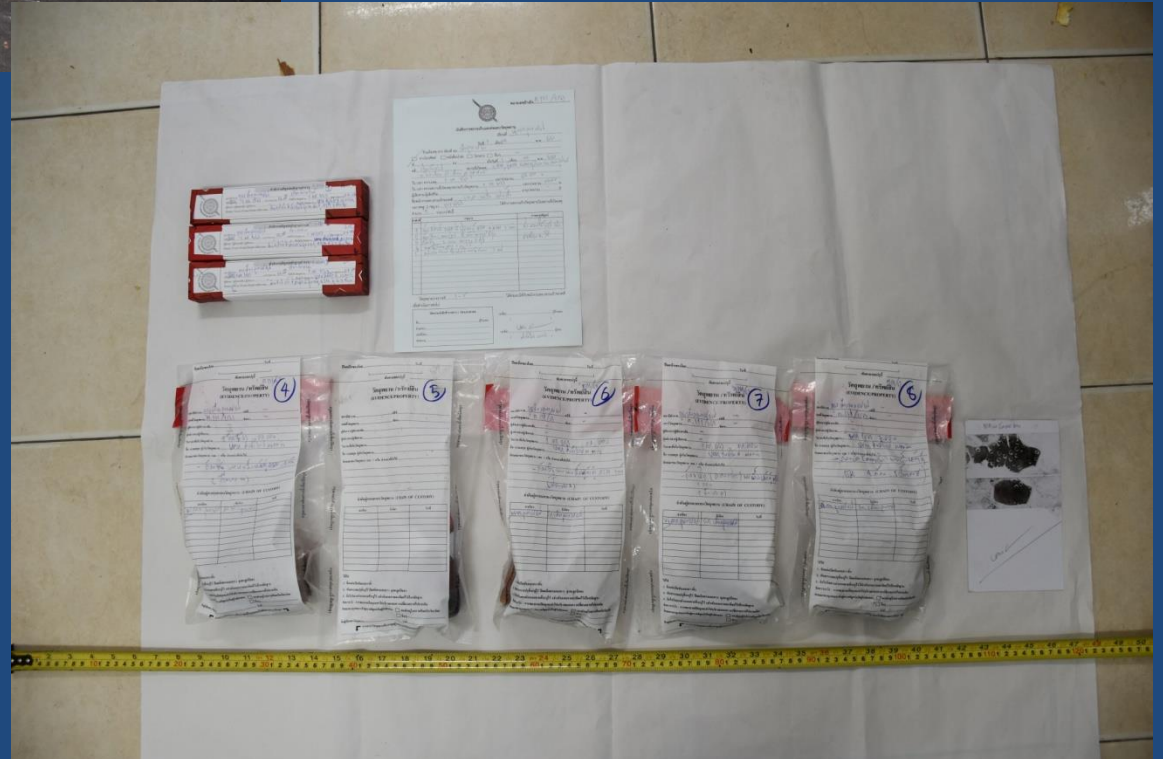
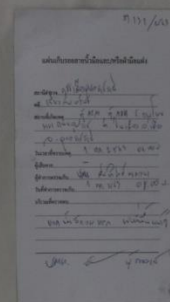

Figure 45: A knife secured and packaged to prevent movement which could result in loss of or damage to physical evidence.

หลักการตรวจพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล

เป็นการเก็บข้อมูลให้เป็นระบบ ข้อมูลที่มีประโยชน์สามารถแบ่งได้เป็น 2 กลุ่ม ตามน้ำหนักความน่าเชื่อถือ ได้แก่ ข้อมูลที่แสดงว่าน่าจะเป็นบุคคลที่สงสัย (**presumptive identification**) สามารถใช้ในการพิจารณาเบื้องต้นได้ แต่ไม่สามารถใช้ในการตัดสินแน่ชัดได้ว่าเป็นบุคคลดังกล่าวจริงหรือไม่ เพราะมีความไม่จำเพาะเจาะจงสูง ข้อมูลดังกล่าวเป็นสิ่งที่ตรวจเก็บได้จากการชั้นสูตรพลิกศพแต่ภายนอกและมีระดับเรียงจากน้อยไปหามาก ได้แก่

- 1.ข้อมูลพื้นฐาน (**biophysical profile**) คือ เพศ อายุ เชื้อชาติ และความสูง
- 2.ทรัพย์สินติดตัวศพ (**personal effect**) เช่น เสื้อผ้า เครื่องประดับ ทรัพย์สินต่างๆ
- 3.ลักษณะทางกายภาพของร่างกาย (**physical effect**) เช่น การดูใบหน้า รอยสัก รอยแผลเป็น ความพิการต่างๆ

4.ลักษณะทางมานุษยวิทยา (anthropology) พิจารณาโรครณีตรวจศพที่เป็นกระดูก โดยต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญด้านมานุษยวิทยา

5.ลักษณะทางวิทยาศาสตร์ (scientific information)

เช่น congenital anomaly , deformity , latrogenic scar
หรือข้อมูลทางรังสีวิทยา (radiology) โดยใช้การตรวจโดยเอกเรย์เปรียบเทียบกับข้อมูลที่มี เช่น orthopedic instrument

ข้อมูลที่สามารถยืนยันว่าเป็นบุคคลที่สงสัย
(positive identification)

เป็นข้อมูลที่มีความแม่นยำสูงมาก สามารถใช้ในการตัดสินว่าเป็นบุคคล
ดังกล่าวจริงหรือไม่ ได้แก่

การตรวจลายพิมพ์นิ้วมือ (fingerprints)

การตรวจทางทันตกรรม (dental profiles)

การตรวจหลักฐานทางพันธุกรรม (genetic evidence)

การพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลในเหตุภัยพิบัติ

กลุ่มงานพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตรวจพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล และส่งกลับ เพื่อสนับสนุนงานอำนวยการ ความยุติธรรม โดยประสานขอความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญด้านการตรวจในสาขาต่างๆ ทั้งภายในประเทศ และระหว่างประเทศในภาวะปกติ และภาวะฉุกเฉิน รวมทั้งอำนวยการ และสนับสนุนการฝึกอบรมด้านเทคนิควิธี และช่วยเหลือผู้ประสบภัยเมื่อมีเหตุพิเศษอื่น แบ่งเป็น งานอำนวยการ งานบริหารจัดการสถานที่เกิดเหตุ งานบริหารข้อมูลผู้เสียชีวิต งานบริเวณจัดการข้อมูลผู้สูญหาย งานพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล และงานระบบฐานข้อมูล

เมื่อเกิดเหตุภัยพิบัติที่ทำให้มีผู้เสียชีวิตเป็นจำนวนมาก ถือว่าเป็นการเสียชีวิตโดยผิดธรรมชาติ ซึ่งต้องมีการชันสูตรพลิกศพตามกฎหมาย แต่มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้ทราบว่าผู้ตายเป็นใคร

การจัดการสถานที่เกิดเหตุ เมื่อเกิดภัยพิบัติ

(ในส่วนของพนักงานสอบสวน และเจ้าหน้าที่ตำรวจ)

ตำรวจชั้นผู้ใหญ่ ที่มีอาวุโสสูงสุดที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานที่เกิดเหตุ ได้กำหนดให้หัวหน้าชุดปฏิบัติการเป็นผู้บังคับการในพื้นที่นั้นๆ สำหรับสาธารณภัยขนาดใหญ่กลางถึงร้ายแรงอย่างยิ่ง และรองผู้บังคับเหตุการณ์ในพื้นที่นั้น สำหรับสาธารณภัยขนาดเล็ก เป็นผู้ออกคำสั่งโดยประสานกับคณะกรรมการพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลกรณีภัยพิบัติ เพื่อให้มีเอกภาพในการปฏิบัติงาน ดังนี้

1. ค้นหาผู้บาดเจ็บ เพื่อช่วยชีวิต เป็นอันดับแรก ให้
ระบุหมายเลข และชื่อ (ถ้าทราบ) ติดไว้กับตัวแล้ว
เคลื่อนย้ายไปยังสถานพยาบาล

2. ห้ามเคลื่อนย้ายศพจนกว่าการชันสูตรพลิกศพ
เบื้องต้น การตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ และถ่ายภาพ
ไว้ดำเนินการแล้ว

3. ให้รับผิดชอบเลขหมายและระบุเพศ เท่าที่จำได้โดยเขียนด้วยหมึกไม่
ละลายน้ำไว้กับตัวศพทุกศพ ห้ามติดไว้กับเปลหาม หรือที่ผ้าห่อศพ
หรือแจ้งให้พิสูจน์หลักฐานในพื้นที่มาร่วมตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ และ
ทำการผูกป้ายระบุหมายเลขศพไว้กับท่อนแขนศพ
4. เก็บทรัพย์สินส่วนตัวของผู้ตายรวมไว้ในที่เดียวกันกับศพซึ่งเป็นเจ้าของ
หรือให้พิสูจน์หลักฐานในพื้นที่ทำการถ่ายภาพ จัดบันทึก และเก็บ
ทรัพย์สินบรรจุถุงเก็บวัตถุพยาน และผูกไว้กับท่อนแขนศพ ขณะ
เคลื่อนย้ายศพให้ระมัดระวังความสับสนเกี่ยวกับทรัพย์สิน ที่ติดตัว
ศพ หากเป็นไปได้ให้นำศพที่ได้ผูกป้ายระบุหมายเลขศพและถุง
บรรจุทรัพย์สินไว้กับท่อนแขนแล้ว ลงในถุงบรรจุศพ และทำการปิด
รัดซิปของถุงบรรจุศพพร้อมป้ายระบุหมายเลขศพให้เรียบร้อย

5. ให้พิจารณาและบันทึกรายละเอียดของผู้บาดเจ็บและศพแต่ละราย โดยระบุตำแหน่ง ที่พบ สถานที่ และที่นำส่ง รวมทั้งผู้นำส่ง
6. ห้ามเคลื่อนย้ายวัตถุพยานหรือซากหักพังจนกว่าพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งจะอนุญาตเว้นแต่มีเหตุจำเป็นอย่างยิ่ง
7. ประสานกับผู้บังคับบัญชาเหตุตามระดับของสาธารณภัยในแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2558 เพื่อจัดเตรียมสถานที่สำหรับเก็บรักษาศพ , สถานที่ชันสูตรศพ และสถานที่ในการเปิดศูนย์รับแจ้งข้อมูลผู้สูญหาย โดยทั้งสามแห่งไม่ควรจะอยู่ในบริเวณเดียวกัน

8. ให้ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน หรือพิสูจน์หลักฐานจังหวัดในพื้นที่เกิดเหตุ
ขอรับการสนับสนุนงบประมาณ ผู้ว่าราชการจังหวัด / ผู้ว่า
กรุงเทพมหานคร ในเรื่องการจัดการภัยพิบัติ
9. แจ้งขอเจ้าหน้าที่ พิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลโดยส่งหนังสือไปที่กลุ่มงาน
พิสูจน์เอกลักษณ์ บุคคล สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ สำนักงาน
ตำรวจแห่งชาติ โทร. 02-2052558
10. ประสานกับผู้บังคับบัญชาเหตุตามระดับของสาธารณภัยในแผน
ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2558 เพื่อจัดเตรียม
สถานที่สำหรับเก็บรักษาศพ , สถานที่ชันสูตรศพ และสถานที่ในการ
เปิดศูนย์รับแจ้งข้อมูลผู้สูญหาย โดยทั้งสามแห่งไม่ควรจะอยู่ใน
บริเวณเดียวกัน

สิ่งที่เจ้าหน้าที่ชุดแรกควรปฏิบัติขณะที่รอ

- บันทึกชื่อของพยาน และบุคคลอื่นๆที่เข้า-ออกสถานที่เกิดเหตุ จุดประสงค์เพื่อใช้เป็นประโยชน์ในการแยกรอยลายมือแฝง และพยานวัตถุอื่นของผู้ที่ไม่เกี่ยวข้องกันในคดีออก
- บันทึกข้อมูลของบุคคลที่อยู่ในสถานการณ์ที่เกิดเหตุเมื่อเจ้าหน้าที่ไปถึง กรณีนี้จะมีประโยชน์มากเมื่อเหตุเพิ่งเกิด
- หาข้อเท็จจริงเบื้องต้นที่เกิดขึ้น ข้อมูลเหล่านี้จะเป็นสิ่งที่ช่วยให้ผู้ชำนาญวางแผนการปฏิบัติงานในขั้นตอนต่อไป
- แยกตัวผู้ต้องสงสัยออกจากพยาน เพื่อมิให้ชักข้อต่อรองระหว่างผู้ต้องสงสัยกับพยาน ซึ่งอาจทำให้รูปคดีเปลี่ยนแปลงไปในภายหลัง
- แนะนำพยานไม่ให้ถกเถียงพูดถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ป้องกันการเบี่ยงเบนของรูปคดี
- เจ้าหน้าที่ตำรวจก็ไม่ควรพูดคุย หรือถกเถียงถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับพยาน
- เจ้าหน้าที่ตำรวจควรฟังคำบอกเล่าของพยานโดยตั้งใจ โดยไม่แทรกความคิดเห็นใดๆ
- เพื่อเป็นการเก็บข้อมูลจากพยานแต่ละคนได้มากที่สุด
- ป้องกันพยานต่างๆจากการถูกทำลาย

คำถามครับ.....???

ขั้นตอนการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ 12 ขั้นตอน ตามระบบ FBI

1. การเตรียมตัว

2. เมื่อใกล้ถึงสถานที่เกิดเหตุ

3. การรักษาความปลอดภัยและการรักษาสถานที่เกิดเหตุ

4. การตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุเบื้องต้น

5. ประเมินพยานหลักฐานที่พบในสถานที่เกิดเหตุ

6. การเตรียมบรรยายสรุปสภาพของสถานที่เกิดเหตุ

7. การกำหนดการถ่ายภาพ

8. เตรียมการวางแผนผัง การสเก็ตซ์ภาพสถานที่เกิดเหตุ

9. การตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุอย่างละเอียด

10. การบันทึกและตรวจเก็บหลักฐาน

11. การสำรวจสถานที่เกิดเหตุครั้งสุดท้าย

12. การออกและส่งคืนสถานที่เกิดเหตุ

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมตัว

- ตรวจสอบความพร้อมของเจ้าหน้าที่
- ตรวจสอบอุปกรณ์ เครื่องมือ
- ประเมินสถานการณ์ที่อาจเกิดขณะเข้าตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ

ขั้นตอนที่ 2 เมื่อใกล้ถึงสถานที่เกิดเหตุ

- ตรวจสอบความพร้อมครั้งสุดท้ายทุกด้านก่อนถึงสถานที่เกิดเหตุ

ขั้นตอนที่ 3 การรักษาความปลอดภัยและ การรักษาสถานที่เกิดเหตุ

- ต้องมีการป้องกันรักษาสถานที่เกิดเหตุอย่างเคร่งครัด
- กำหนดขอบเขตของสถานที่เกิดเหตุให้ครอบคลุมวัตถุพยานทั้งหมด
- ตรวจสอบจำนวนเจ้าหน้าที่ที่ทำหน้าที่ป้องกันสถานที่เกิดเหตุว่าเพียงพอหรือไม่
- หาข้อมูลสถานที่เกิดเหตุในสถานที่เกิดเหตุ

- กำหนดหัวหน้าชุดตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ
- หัวหน้าชุดตรวจสอบ ป้องกันที่เกิดเหตุ เป็นคนตัดสินใจ และสรุปข้อโต้แย้งต่าง ๆ ของทีมงาน
- จัดบันทึกให้ละเอียด ไม่ควรหวังพึ่งความจำของตนเองหรือผู้อื่น
- บันทึกบุคคลเข้า - ออกสถานที่เกิดเหตุทุกคน
- ไม่ให้ผู้ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าไปในสถานที่เกิดเหตุ

ขั้นตอนที่ 4 การตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุเบื้องต้น

- ตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุเบื้องต้น โดยหัวหน้าทีม
- กำหนดรูปแบบการตรวจของทีม
- ประเมินความปลอดภัยของวัตถุพยาน
- บันทึกสภาพสถานที่เกิดเหตุต่างๆ ไป

ขั้นตอนที่ 5 การประเมินพยานหลักฐานที่พบ ในสถานที่เกิดเหตุ

- เป็นการประเมินถึงพยานหลักฐานที่อาจพบในสถานที่เกิดเหตุ
เพื่อนำมาวางแผนการเข้าตรวจ

ขั้นตอนที่ 6 การเตรียมบรรยายสรุป

สภาพของสถานที่เกิดเหตุ

- บรรยายสภาพทั่วไป ข้อควรระวัง ลักษณะพิเศษของสถานที่เกิดเหตุ เช่น บันทึกรภาพ เสียง จดบันทึก เป็นต้น บรรยายรายละเอียดสภาพทั่วไปของสถานที่เกิดเหตุ
- การบรรยายควรเริ่มจากสภาพกว้าง ๆ ทั่วไปก่อน แล้วค่อยระบุเฉพาะเจาะจงลงไป

ขั้นตอนที่ 7 การกำหนดการถ่ายภาพสถานที่เกิดเหตุ

- ควรถ่ายภาพสถานที่เกิดเหตุให้เร็วที่สุดเท่าที่ทำได้
- เขียนรายละเอียดลงในแบบฟอร์มการบันทึกภาพ
- ถ่ายภาพในตำแหน่งที่ระยะต่าง ๆ
 - ภาพโดยรวม ระยะไกล
 - ระยะกลาง
 - ระยะใกล้ (ทั้งแบบที่มีและไม่มีมาตราส่วนวาง)
- ถ่ายภาพวัตถุพยานทั้งหมด ก่อนจะเก็บรวบรวม

การถ่ายภาพสถานที่เกิดเหตุ

- ส่วนที่สำคัญในภาพถ่ายประกอบ :
 - ทางเข้า - ออกของคนร้าย
 - พื้นที่โดยรอบบริเวณนั้น ๆ
- ถ่ายภาพในระดับสายตา และจากที่สูง
- ถ่ายภาพให้มากที่สุด

ขั้นตอนที่ 8 การเตรียมวาดแผนผัง การสเก็ตซ์ภาพ และการทำแผนที่สถานที่เกิดเหตุ

- แสดงความสัมพันธ์ระหว่างขนาด ตำแหน่งและระยะของวัตถุ
พยาน
- แผนที่/แผนผังที่เขียนไว้อย่างคร่าว ๆ มีทิศ
- มีมาตราส่วน

ขั้นตอนที่ 9 การตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุอย่างละเอียด

- กำหนดวิธีการค้นหาวัตถุพยาน ให้เหมาะสมกับพื้นที่

ขั้นตอนที่ 10 การบันทึกและตรวจเก็บพยานหลักฐาน (การรวบรวมวัตถุพยาน)

- ถ่ายภาพก่อนจะมีการเก็บรวบรวม
- บันทึกรายละเอียดลงแบบคัมบันท์การถ่ายภาพ
- ใช้การวางมาตราส่วนเมื่อจำเป็น
- ระบุตำแหน่งวัตถุพยานลงในแผนที่/แผนผังด้วย
- ทำแบบคัมบันท์วัตถุพยานให้เรียบร้อย
- ควรมีคนรับผิดชอบในหน้าที่อย่างน้อย 2 คน :
 - สังเกตวัตถุพยานที่อยู่ในสถานที่เกิดเหตุก่อนจะมีการเก็บรวบรวม
 - สำรวจวัตถุพยานเมื่อมีการเก็บรวบรวม
 - เลือกชนิดของหีบห่อที่บรรจุให้เหมาะสม
 - ทำสัญลักษณ์ที่วัตถุพยานโดยตรง
 - ทำสัญลักษณ์ที่หีบห่อวัตถุพยานเพื่อกรอรายละเอียด

- ถ้าเป็นไปได้...
- จัดเจ้าหน้าที่ทำหน้าที่ดูแลวัตถุพยาน 1 คน
- ปิดผนึกหีบห่อให้เรียบร้อยในสถานที่เกิดเหตุ
- ต้องมีการเก็บวัตถุพยานที่เป็นตัวควบคุมไว้เป็นเปรียบเทียบด้วย
- ตรวจสอบแบบฉบับบันทึกทั้งหมดให้ถูกต้อง

ขั้นตอนที่ 11 การตรวจสอบครั้งสุดท้าย

- ทบทวนวิธีการค้นหาอีกครั้ง
- สอบถามการทำงานของทีมงานว่าเรียบร้อยหรือไม่
- ตรวจสอบรายละเอียดอีกครั้งเพื่อป้องกันความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้น
- ก่อนออกจากสถานที่เกิดเหตุต้องถ่ายรูปไว้ยืนยันด้วย
- แน่ใจว่าเก็บวัตถุพยานทั้งหมดครบถ้วนแล้วก่อนจะออกจากสถานที่เกิดเหตุ

- มั่นใจว่าได้เก็บอุปกรณ์ทั้งหมดกลับออกมาจากสถานที่เกิดเหตุแล้ว
- แน่ใจว่าไม่มีวัตถุพยานอะไรที่เรามองข้ามไป
- ก่อนออกจากสถานที่เกิดเหตุจะต้องแน่ใจว่าได้เก็บวัตถุพยานทุกอย่างที่จำเป็นกับรูปคดีมาทั้งหมดแล้ว
- ทุกอย่างมีโอกาสเพียงครั้งเดียว

ขั้นตอนที่ 12 การออกและส่งคืนสถานที่เกิดเหตุ

- ส่งคืนสถานที่เกิดเหตุ เมื่อได้สำรวจสถานที่เกิดเหตุครั้งสุดท้าย
สมบูรณ์เรียบร้อยแล้ว
- บันทึกรายละเอียด
 - วัน/เวลา ส่งคืน
 - คืนให้กับใคร/ใครเป็นผู้ส่งคืน

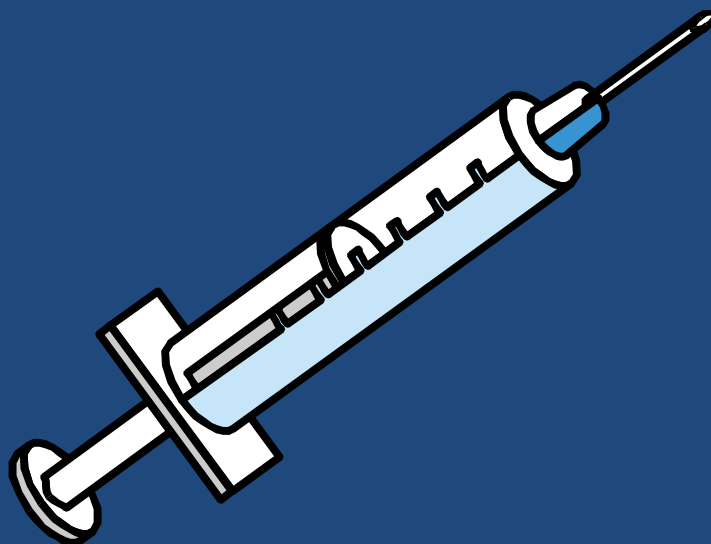
- ก่อนจะค้นสถานที่เกิดเหตุ....
- มีการยืนยันข้อมูล จากผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ เช่น การกระเซ็นของเลือด วัตถุระเบิด นักมานุษยวิทยา เป็นต้น

ข้อควรระวัง

- ควรสวมใส่อุปกรณ์ป้องกันตัวเพื่อให้เกิดความมั่นใจในความปลอดภัย
- เลือดและของเหลวในร่างกายให้ถือว่าเป็นสารติดเชื้อ
- ระลึกว่า สถานที่เกิดเหตุเป็นแหล่งที่มีการปนเปื้อนเสมอ
- อย่ายื่นมือเข้าไปในที่ที่เรามองไม่เห็น
- ห้ามกิน ดื่ม หรือสูบบุหรี่ในสถานที่เกิดเหตุ

ข้อควรระวัง

- มั่นใจว่าผู้ตรวจสถานที่เกิดเหตุได้มีการป้องกันอันตรายจากสภาพดินฟ้าอากาศแล้ว
- อย่าปะหรือเปลี่ยนหลอดที่เข็มฉีดยา

การป้องกันการปนเปื้อนในสถานที่เกิดเหตุ

- ห้ามให้อุปกรณ์ที่ใช้เก็บวัตถุพยานมาสัมผัสโคนหน้า
- ควรสวมถุงมือสองชั้นและเปลี่ยนบ่อย ๆ
- ใช้รองเท้าสำหรับตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุและถอดเมื่อออกจากที่เกิดเหตุแล้ว
- หลีกเลี่ยงการใช้เจ้าหน้าที่ชุดเดียวกันในการตรวจกรณีที่มีสถานที่เกิดเหตุหลายแห่ง เช่น รถของกลางหรือบ้าน
- ถ้าใช้เจ้าหน้าที่ชุดเดิมในการตรวจต้องมีการเปลี่ยนชุดปฏิบัติการและรองเท้าเพื่อป้องกันการปนเปื้อนของวัตถุพยาน

การป้องกันการปนเปื้อนในสถานที่เกิดเหตุ

- ต้องเก็บขยะ เช่น ถังมือ ทิชชู ที่ใช้ในการทำงาน กลับออกมาด้วย
- ห้ามสวมเครื่องประดับไปในสถานที่เกิดเหตุ
- ใช้ที่ป้องกันใบหน้าและดวงตาเมื่อต้องสัมผัสกับของเหลวในร่างกาย
เช่น เลือด น้ำเหลือง

คำถาม